

Amerikos Lietuvių Bendruomenės įkūrimo 50-mečio minėjime Clevelande "Ažuoliukas" atlieka "America the Beautiful", diriguojant meno vadovui ir dirigentui Vytautui Miškiniui.

JAV PREZIDENTAS G. W. BUSH DĖKOJA LIETUVAI

Vilnius, spalio 12 d. (ELTA). Šalies vadovas Valdas Adamkus ir Premjeras Algirdas Brazauskas gavo Jungtinių Amerikos Valstijų Prezidento George W. Bush laiškus, kuriuose Lietuvos žmonėms

dėkojama už nuoširdžią užuojautą ir susirūpinimą, išreikštus po teroristinių išpuolių rugsėjo 11 dieną.

"Šie žiaurūs aktai - tai išpuolis prieš laisvę ir grasinimas visiems civilizuotiems

žmonėms. Amerikiečiai yra dėkingi už Jūsų šalies draugystę ir paramą, išreikštą po šių siaubingų įvykių. Aš asmeniškai esu dėkingas už Jūsų nuoširdžią užuojautą. Nors mes ir negalėjome

"REIKŠTI NUOMONĘ SVARBIAIS VALSTYBĖS KLAUSIMAIS - MANO PAREIGA"

Vilnius, spalio 12 d. (ELTA). Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus atmeta politikų kaltinimus dėl neva viršytų konstitucinių galių ar kišimosi ne į savo reikalus ir pabrėžia, kad reikšti savo nuomonę svarbiais valstybės klausimais - šalies vadovo pareiga. Prezidentas taip pat pakartojo savo nuostatą - ūkio reikalus turi tvarkyti specialistai, o ne partijų delegatai.

Spalio 12 d. Prezidentas Valdas Adamkus davė išskirtinį interviu radijo stočiai "M-1 Plus", kuriame atsakė į klausimus, susijusius su viešu pasikeitimu nuomonėmis kadru klausimais, praneša ELTA.

Prezidentas išsakė pastabų dėl valdančiosios socialdemokratų ir socialliberalų daugumos kadru politikos, dėl naujojo Seimo Kaimo reikalų

komiteto vadovo, ūkio subjektuose dirbančių partijų deleguotų atstovų. Šalies vadovas iš valdančiosios daugumos pageidavo šioje srityje skaidrumo, valstybės interesų paisymo. Reaguodamas į Prezidento pareikštas pastabas Seimo vicepirmininkas, socialdemokratas Vytenis Andriukaitis teigė, kad šalies vadovas "žiūri į Konstituciją atsainiai". Jis taip pat priminė, kad Seimo sudėties tvirtinimas - išskirtinė parlamento teisė.

Interviu V. Adamkus pabrėžė, jog kalbos apie "kišimąsi ne į savo reikalus" - ne naujiena. Anot šalies vadovo, "nuo pat pirmųjų darbo dienų jis girdys, kad sakydamos nuomonę įvairiais valstybės gyvenimo klausimais "kišasi ne į savo reikalus". "Man nereikia aiškinti Konstitucijos.

Gerai žinau savo pareigas ir teises. Seimo nariams noriu priminti: mūsų Konstitucija nevaržo nei mano, nei bet kurio kito piliečio teisės laisvai reikšti savo mintis, kritikuoti politikų veiklą", sakė V. Adamkus.

Pažymėjęs, kad kritika negali visiems patikti, o sovietiniais laikais politikų kritika buvo išvis neįmanoma, V. Adamkus interviu kartu retoriškai klausė - "gal kai kurie politikai norėtų, kad jūs, žurnalistai, ir dabar nesikištumėte į svetimus reikalus?"

"Reikšti savo nuomonę svarbiais valstybei klausimais laiku savo pareiga. Tai Prezidento pareiga žmonėms. Dar daugiau, būtent mano pareiga - ginti visų Lietuvos piliečių teisę laisvai reikšti savo mintis ir pažiūras", pabrėžė V. Adamkus. Jis taip

susitikti tą dieną, kaip tikėjomės, aš džiaugiuosi, kad demokratiška Lietuva įsipareigojo dirbti kartu su mumis siekiant tikslo. Laukiu progos susitikti ateityje ir aptarti mūsų pastangas", sakoma Prezidentui V. Adamkui adresuotame laiške.

Šie žiaurūs aktai, pasak Amerikos Prezidento, tai - išpuolis prieš laisvę ir grasinimas visiems civilizuotiems žmonėms. "Mūsų tautų bendros vertybės ir ryžtas yra lemiami siekiant su šaknimis išrauti terorizmą visame pasaulyje. Kova gali tęstis ilgai, bet Jūsų solidarumas ir parama teikia mums stiprybės", - rašoma JAV Prezidento laiške.

Lietuvos žmonėms ir Vyriausybei už paramą, išreikštą po rugsėjo 11-osios teroristinių aktų JAV, Amerikos Prezidentas padėkojo ir laiške Premjerui Algirdui Brazauskui. JAV vadovas laiške A. Brazauskui pasidžiaugė Lietuvos siekiu tapti NATO nare ir mano, kad tai reikšmingai prisidės prie vieningos ir demokratinės Europos kūrimo.

Amerikos Prezidento nuomone, geriausias būdas pasirengti narystei NATO - tai veikti taip, tarsi jau būtum sąjungos nariu.

Laiško pabaigoje George W. Bush ragina ir toliau vieningai kovoti su terorizmu.

Senatoriaus George Voinovich atstovas Nicholas Gattozzi, Clevelando Miesto Tarybos pirmininkas Michael Polensek ir žiūrovai džiaugėsi Ažuoliuko koncertu.

Lietuvių Bendruomenės 50 metų minėjimo - Lietuvių Dienų atidarymas: Kalba Clevelando LB pirmininkė Mylita Nasvytienė.

Dr. V. Stankaus nuotraukos.

pat pakartojo savo neigiamą nuostatą dėl bandymų paversti įmones partijų padaliniais. "Man nepriimtina, kai valstybinės įmonės mėginama paversti partijų padaliniais. Visuomenės, tuo pačiu ir mano interesas - tik vienas ir labai aiškus: ūkio reikalus privalo tvarkyti kvalifikuoti žmonės, o ne partijų delegatai".

Paklaustas, kas inspiruoja įtampos didėjimą tarp val-

dančiosios daugumos ir Prezidento institucijos, V. Adamkus sakė nematęs kokios nors įtampos. "Taip. Nuomonių skirtumų yra. Jų buvo ir bus. Būtent diskusijos padeda rasti geriausius sprendimus ir išvengti didelių klaidų. Jų Lietuvoje jau buvo per daug", sakė išskirtiniame interviu radijo stočiai "M-1 plus" Lietuvos Prezidentas V. Adamkus.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

▪ DVYLIKTSIOS VYRIAUSYBĖS ŠIMTADIENIS

Per šimtą dienų nuo kadencijos pradžios Premjerui Algirdui Brazauskui pavyko išsklaidyti nuogąstavimus, kad jo vadovaujama Vyriausybė gali atsisakyti eurointegracinių siekių, imtis nacionalizacijos ar sustabdyti privatizavimą, tačiau per pirmuosius tris mėnesius taip ir nerasta sprendimų, kaip bus įveiktos finansinės šalies bėdos, o esminės ūkio reformos siūloma nukelti dar vėlesniam laikui.

Po socialdemokratų pergalės parlamento rinkimuose gerą pusmetį išlaukęs, kol žlugs trapi Rolando Pakso koalicinė Vyriausybė, A. Brazauskas vadovauti Ministrų Kabinetai atėjo žadėdamas lengvesnį gyvenimą pensininkams ir kitiems skurdžiausius atlyginimus gaunantiems piliečiams. Tačiau buvo priverstas pripažinti, kad finansinė valstybės padėtis sunki, o susitarimai su tarptautinėmis finansinėmis institucijomis verčia laikytis tam tikrų žaidimo taisyklių.

Kritikavęs ankstesnes Vyriausybės, kurios buvo priverstos bent kartą per metus koreguoti biudžetą, A. Brazauskas, atrodo, irgi neišvengs tokios būtinybės. "Visų pirma, mes norime padaryti tokį biudžetą, kurio metų eigoje nereikėtų koreguoti, kas buvo daroma iki šiol. Tai yra nenormalu. Biudžetas turi būti stabilus ir neturi būti peržiūrimas vieną ar keletą kartų per metus", - dar prieš mėnesį tikino Premjeras.

Tačiau Finansų ministerija jau koreguoja pavasarį paskelbtas makroekonomikos prognozes, Ūkio ministerija praneša mažinanti eksporto augimo planus, pagaliau ir finansų ministrė Dalia Grybauskaitė prasitaria neatmetanti galimybės, kad metų viduryje biudžetą gali tekti peržiūrėti. Negana to, šimtadienio išvakarėse dar paaiškėja, jog kitiems įstatymams prieštaraujančio ateinančių metų biudžeto neketina pasirašyti Prezidentas Valdas Adamkus.

Tačiau socialdemokratų pirmininkas savo adresu laidomas kritikos strėles atmuša tokiu argumentu. "Skaičiau užsienio spaudą - "The Economist" ir kitus. Paradoksalu, tačiau jie mūsų Vyriausybės ir mano darbus vertina daug geriau nei čia. Tai įkvepia, suteikia impulso naujiems darbams", sakė dvilyktosios Vyriausybės vadovas.

Tačiau Premjerui ir toliau tenka įtikinti ne tik užsienio, bet ir savo šalies piliečius Vyriausybės priimamų sprendimų teisingumu. Kol kas pirmasis šimtadienis tik nežymiai pakoregavo pirmojo po Nepriklausomybės atkūrimo Lietuvos Prezidento, penkis kartus išrinkto "Metų žmogumi", veiklą.

Tačiau, regis, greitai laiku skurdžiausiai gyvenančiam žmonių sluoksniui nieko realaus dar nebus duota - neapmokestinamojo minimumo didinimą norima nukelti dar pusmečiui - iki kitų metų liepos, o pensijų reformą pradėti ne po metų, o po dvejų. O jau nuo kitų metų pradžios žada brangti degalai, ryšiai, taigi ir kitos prekės.

▪ LIETUVOS KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ KANDIDATAS

Lapkričio pabaigoje vyksiančioje Lietuvos krikščionių demokratų tarybos išplėstinėje konferencijoje bus iškeltas kandidatas į Lietuvos Prezidentus. Apie tai spaudos konferencijoje informavo Lietuvos krikščionių demokratų pirmininkas, Seimo narys Kazys Bobelis, praneša ELTA.

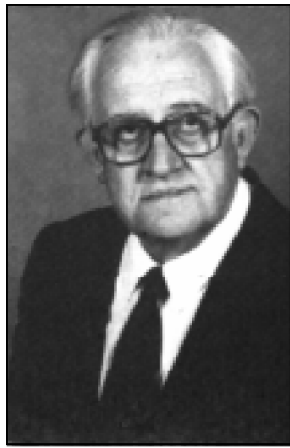
Jis dar nesiėmė tvirtinti, kad tai bus būtent jo kandidatūra. Tačiau, K. Bobelio teigimu, jam yra pasiūlyta kelti kandidatūrą. "Nežinau dar, ar tai būsiu aš, ar kitas, tačiau garantuoju, kad Lietuvos krikščionių demokratų partija kels savo kandidatą į Prezidento postą", sakė krikščionių demokratų lyderis, Seimo narys K. Bobelis.

Jis taip pat apgailestavo, kad kai kurie buvę Lietuvos krikščionių demokratų partijos (LKDP) nariai, pavyzdžiui, Zigmantas Zinkevičius, Ignacas Uždavinys ir kiti, skelbia melagingus pareiškimus, susijusius su šia partija. Pasak K. Bobelio, šiuo metu nei Lietuvos krikščionių demokratų partijos (LKDP), nei Krikščionių demokratų sąjungos oficialiai nėra, jų registracija yra panaikinta, nėra jų ir partijų registre. K. Bobelis priminė, kad susijungus toms partijoms gimė Lietuvos krikščionys demokratai. "Jeigu yra 100 atskalūnų, tai tegul jie būna. Jų visur buvo ir yra", - sakė jis. Jo nuomone, jie veikia inspiruojami kitų partijų, kurios bijo, kad Lietuvos krikščionys demokratai netaptų viena stipriausių politinių partijų Lietuvoje.

Lietuvos krikščionių demokratų pirmininko pavaduotojas Eduardas Pabarčius pridūrė, kad buvusių bendražygių pretenzijos neturi jokio teisinio pagrindo.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

Spalio 10 d. Pentagonas paskelbė, kad trys dienos karo aviacijos puolimų Taliban režimo užimtoje Afganistano teritorijoje išvalė padanges. Taliban aviacija kiek jos tebuvo, nebegali naudotis savo oro uostais, nes jie visi subombarduoti. Demokratinės koalicijos lėktuvai gali laisvai skraidyti, nes Taliban radarų stotys nebeveikia. Taliban kareiviai užsiėmė pakilimo takų remonto darbais. Jų kariniai sandėliai susprogdinti "gudrių" raketų. Net ir Taliban vyriausias vadas nežinia kur miega. Jo naudotas pastatas Kabul mieste tris kart sumaltas į dulkes. Deja, pats teroristų vadeiva laiku pasišalino iš savo rūmų ir dar pasirodo savo kareiviams. Taliban propaganda toliau skundžiasi, kad Amerikos "teroristai" daužo taikingus Afganistano miestus ir jiems bus už tai atkeršyta.

Prezidentas Bush, kalbėdamas apie padėtį Afganistane, pareiškė, kad padangės virš tos karų nuvargintos šalies yra laisvos. Paskutiniai puolimai palietė Taliban tvirtoves, karinius sandėlius, štabo bunkerius Kandahar miesto apylinkėse. JAV gynybos sekretorius Donald Rumsfeld

NEBĖRA KUR SLĖPTIS

ragino afganų "šiaurinę santarvę" išvyti teroristų "bazę" (al Quaida) ir Taliban režimą. Šis atsiliepė, kad islamas paskelbė Amerikai "šventąjį karą" ir jis nesibaigs, kol narsieji musulmonai išvaduos Palestiną ir nubaus jos priešus.

Amerikos vyriausybė rūpinasi, kad teroristai gali griebtis cheminių, biologinių ar branduolinių ginklų. Vakarų pasaulyje perkamos ne tik patriotinės vėliavos, bet ir dujokaukės, sudaromos antibiotikų atsargos. Net tarptautinė Pasaulio Sveikatos organizacija paskelbė pareiškimą, kad "atsarga gėdos nedaro". Žiniasklaida tvirtina, kad teroristų uždavinys ir tikslas yra "terorizuoti". Tai pademonstravo Japonijoje veikusi 1995 m. nedidelė teroristų gauja, užkrėtusi požeminio traukinėlio tunelius sarin dujomis. Visuomenės panika pareikalavo daugiau aukų negu patys nuodai.

Prezidentas Bush įsteigė centrinę JAV saugumo tarybą ir pakvietė vadovauti buvusį Pensilvanijos gubernatorių, buvusį Atstovų Rūmų narį, teisininką Tom Ridge. Savo tarnybos kariuomenėje dienomis Ridge buvo armijos viršila ir Vietname pasižymėjo narsumu. Jo vadovaujama taryba (Office of Homeland Security) jungs jau veikiančias vyriausybės įstaigas: federalines, valstijų ir miestų savivaldybių. Bus rūpesčių saugant jėgaines, telefonų sistemas, vieškelius, tiltus, uostus, vandens ir maisto,

ligoninių ir kitas sveikatos klinikas. Ši taryba gaus iš Kongreso dar nenustatytą sumą pinigų savo veiklai.

Amerikos suorganizuota prieš Taliban režimą Afganistane koalicija yra gan stipri. Net arabų šalys suskilo įvykių analizavimuose. Iranas ir Irakas abu griežtai pasmerkė JAV puolimus Afganistane, tačiau Sirija, Egiptas, Saudi Arabija tylėjo. Kai kurių nuosaikesnių arabų šalių spauda komentavo, kad Taliban vadai užsitarnavo dabartinę situaciją.

Savo pareiškime Egipto užsienio reikalų ministras Ahmed Maher pabrėžė, kad Afganistano žmonės jau pakankamai nukentėjo nuo karų ir visokių okupacijų, tačiau kovoje prieš terorizmą negalima atsisukti prieš religiją, kuri yra taikos ir tolerancijos palaikytoja. Ministras griežtai kritikavo Izraelio valdžią, kur primeta žmonėms savo nežmonišką okupaciją ir persekiojimus.

Didžioji Britanija atsiuntė į Persijos įlanką savo povandeninius laivus, kurie šaudė į Taliban taikinius savo raketas. Britanija duoda savo karinę bazę Indijos vandenyne Diego Garcia ir atsiuntė savo karo lėktuvus. Vokietija prisidėjo savo žvalgybos lėktuvais ir paskolino savo transporto lėktuvus, kurie gabena į šiaurinį Afganistaną maisto krovinis. Čia dirba 32 vokiečiai kareiviai. Australija prisidėjo su 150 specialiai parengtais kareiviais. Jūra

Nukelta į 3 p.

JAV Gynybos sekretorius Donald H. Rumsfeld pasitarimų metu su Saudi Arabijos karaliumi Fahd, kuris nepritarė, kad būtų "užšaldyti" pinigai, kurie galėtų būti teroristų vado Osam bin Laden žinioje.

A/P

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$35.00, first class - \$58. Single copy - 70 cents. Air mail overseas - \$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirma klase - \$58. Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. Atskiro numerio kaina - 70 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai gražinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

SUVALKŲ KLASTA

Pasibaigus I Pasauliniam karui, traukėsi vokiečių kariuomenė, o ją sekė bolševikų kariai, kurie užėmė Gudiją ir Vilniaus kraštą. 1919 m. lenkai pradėjo sulaukyti bolševikus ir balandžio 19 d. užėmė Vilnių ir veržėsi toliau į Lietuvą, nors buvo nustatytos demarkacijos sienos. Sovietai siūlė taiką lenkams, bet jie 1920 m. pavasarį pradėjo pulti juos. Sovietai laimėjo kovas ir 1920m. liepos mėnesį užėmė Vilnių. Bet 1920 m. liepos 12 d. Lietuva ir Sovietų sąjunga pasirašė taikos sutartį, pagal kurią didžioji Vilniaus sritis su Vilniumi teko Lietuvai. Rugsėjo 26 d. sovietai pasitraukė iš Vilniaus ir jis buvo Lietuvos žinioje. Bet kovos tarp Lenkijos ir Sovietų vyko toliau. Lietuva tuo metu norėjo atsiriboti nuo abiejų ir siekė įsistiprinti ką tik atgautame Vilniuje. Todėl Lietuvos vyriausybė pasiūlė lenkams pradėti derybas, kad būtų nustatyta demarkacinė linija tarp Lietuvos ir Lenkijos kariuomenių. Derybos prasidėjo Suvalkuose 1920m. rugsėjo 27d. ir pasibaigė pasirašyta sutartimi spalio 7 d.

Abiejų delegacijų pirmininkai buvo karininkai, nors derybų svarbiausieji dalyviai buvo diplomatai - Bronius Balutis iš Lietuvos pusės ir Juljusz Lukasiewicz iš Lenkijos. Abi delegacijos turėjo nuolatinius kontaktus su savo vyriausybėmis. Balutis su P. Klimu, o Lukasiewicz su J. Pilsudskiu, kuris buvo specialiame traukinyje Balstogėje ir duodavo nurodymus. Lietuvai pageidaujant, derybose stebėtojais dalyvavo anglų, italų ir JAV karininkai. Sutartis buvo pasirašyta 1920m. spalio 7 d. 5 val. ryto, tačiau dar tą pačią dieną Pilsudskio įsakymu lenkų daliniai, Želigovskio vedami, peržengė ką tik nustatytą demarkacijos liniją ir spalio 9 d. užėmė Vilnių.

Lenkijos gen. Želigovskis ir maršalas Pilsudskis po suokalbio paskelbė net "Vidurio Lietuvą". Tuo būdu buvo norėta vykdyti lenkų planą atstatyti senąją Lenkijos-Lietuvos uniją. Prasidėjo Lietuvos savanorių kovos su lenkų daliniais. Ypač aršios kovos vyko prie Širvintų ir Giedraičių, kol tarptautinė komisija jas sustabdė. Sąjungininkams spaudžiant, 1920 m. lapkričio 29 d. Kauno stotyje buvo pasirašytos karo paliaubų susitarimas - nustatyta demarkacinė linija ir neutrali juosta tarp Lietuvos ir Lenkijos. 1923 m. kovo mėnesį ta juosta buvo panaikinta ir demarkacinė linija tapo administracine ir tokia buvo iki pat Vilniaus atgavimo.

Negalime užmiršti faktų, jog lenkų okupacijos metu Vilniaus krašte vyko žiaurus lietuvių tautinis, kultūrinis ir ekonominis smurtas, uždarytos lietuvių mokyklos, organizacijos, laikraščiai. Lenkai trėmė lietuvius, net ir žudė - dar neįvertinti Armijos krajevovos nusikaltimai ir Draučių tragedija.

18 metų nebuvo diplomatinių ryšių. Bet 1938 m. kovo 17 d. Lenkija pareikalavo ultimatumo būdu diplomatinių santykių. Lietuva buvo priversta sutikti, pažymėdama, kad nusilenkia jėgai, bet ne teisei. O kai nacių Vokietija užpuolė Lenkiją, likimas lėmė, kad Lietuva, nežiūrint karčios praeities, priėmė per 16,000 lenkų pabėgėlių, net ir Pilsudskio šeimą. Dabar lenkai Lietuvoje naudojami tokiomis laisvėmis, apie kurias kai kuriose valstybėse negalėtų net pagalvoti. O tačiau ir šiandien lietuviai Lenkijoje dar skriaudžiami, varžomos mokyklos ir veikla. Jokios draugiškumo sutartys dar greitai nepakeis priešiško, kol pačios tautos nepradės rodyti draugiškumo ir geros valios. Prisimenant praeities klaidas, norime tikėti, kad šiuo metu abiejų valstybių prezidentams pavyks išlyginti daugelį nesupratimų.

S. Tūbėnas

**ALGIRDAS BRAZAUSKAS
YRA SOVIETMEČIO
PASILGĘS**

2

Prancūzijos karalius "sau-
lė" Liudvikas XVI-tas ir jo
žmona taip pat žmonių gy-
venimo nepažino. Kuomet
žmonių minia prie karaliaus
rūmų duonos reikalavo: ji
sakė, "Nesuprantu tų žmonių,
jeigu jie neturi duonos - tai
kodėl jie negali valgyti py-
rago?" Už tą nežinojimą, ji
savo gražią galvą po giljotinos
kirviu paklojo!

Dar grįžkime prie A. Bra-
zausko. Praėjusį sykį nega-
lėjau numatytos temos už-
baigti. Kadangi mano skiltis
turi ribotą vietą, tik 60 eilučių
mašinėle, tai pavojinga išsi-
plėsti, nes pritrūksta eilučių.
Taip man atsitiko praėjusį sykį.
Rugsėjo mėn. 29 d. "Drauge"
buvo rašyta: - "Premjeras
Algirdas Brazauskas nebe-
lauks, kaip buvo žadėjęs
anksčiau, paskutinės dienos
paskelbti savo sprendimą dėl
kandidatavimo į prezidentus, o
padarys tai greičiau, suderinęs
su savo partija. (LR, R, Elta)
Turbūt laiku susiprato, kad
ilgai belaukdamas dar gali
nesąmonių priešnekti ir savo
"reitingą" prarasti. O nusiš-
nekėti jam pasitaiko.

Daugiau kaip 70 JAV, Vo-
kietijos ir Didžiosios Brita-
nijos verslininkų pirmadienį
Vilniuje atvyko į Amerikos
prekybos rūmų surengtus pie-
tus su premjeru Algirdu Bra-
zausku. Tačiau investuotojai

išsiskirstė neišgirdę jokių
konkrečių Lietuvos ekono-
mikos politikos planų. Vietoj
to jie turėjo klausytis ilgo
monologo, kokių didžiulių
laimėjimų pasiekė Lietuva
sovietmečiu. (LR, Elta).
Galbūt jis užsimiršo, kad jis
nebėra LTSR Komunistų
partijos aukštas pareigūnas,
bet Lietuvos premjeras. O
greičiausia gal dėl to, kad
Lietuva jokių konkrečių eko-
nominės politikos planų
neturi! Tad nenorėjo to fakto
(arba valstybinės paslapties)
išduoti. Tad ir pakalbėjo apie
tai, ką jis geriausiai žinojo!

Neneigiu to, kad pramonės
išvystyme, elektrifikacijoje,
susisiekiame ir švietime buvo
pažanga padaryta. Tačiau ko-
kia kaina buvo už tai su-
mokėta? Kiek gyvenimų buvo
sugriauta ir kiek kraujo
pralietas? Jau nekalbant apie
tai, kad tautos moralė buvo
sunaikinta. Dėl to ir yra sunku
atsistatyti, kad "Homo so-
vieticus" ir jo mentalitetas
tebeliko! Ne tik, kad liko, bet
daugeliu atveju yra vado-
vaujančiose pozicijose išlikę!

Einant į NATO ir Europos
sąjungą būtų labai nepatogu
vadovaujančiame poste,
žmogų su sovietine praeitimi
ir sovietine galvosena turėti.

Kodėl Estija padarė žymiai
didesnę pažangą? Beveik
visuomet yra minima didelė

Juozas Žygas

Suomijos parama. Bet patys
estai kitiškai į tai žiūri. Jie
gerai žino, kad prezidentas iš
visų nors kiek svarbesnių
pareigų pašalino tuos, kurie
sovietinę patirtį turėjo. O į jų
vietą pastatė jaunos ir tuos,
kurie svetimas kalbas (bet ne
rusų) mokėjo ir kompiuterių
patirtį turėjo! Todėl jie į priekį,
o ne atsigręžę į sovietinę
praeitį žiūrėjo. Be to, jūrinės
tautos yra beveik visuomet
pažangesnės. Lietuvos pajūris,
paskutiniaisiais matavimais, tėra
tik 92 km. O Estijos yra beveik
2200 klm. Taip! Čia nėra
klaida. Estijai priklauso daug
salų ir salelių. Kai kurių
pakraščiai yra labai išraižyti.
Be to, ir prieš karą Estija buvo
viena iš pažangiausių valstybių.
Knygų, žurnalų ir
laikraščių spausdinime, 1000
gyventojų turėjo pirmąją vietą
Europoje. Taip pat reikėtų
atsiminti, kad lietuvių tauta
buvo vienintelė Europoje,
prieš kurią beveik 180 metų
buvo vedami Kryžiaus kariai.
Tačiau popiežius lanky-
damasis Lietuvoje užmiršo už
tai atsiprašyti! Taip pat buvo
vienintelė Europoje, kuri
neturėjo aukštosios mo-
kyklos!

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

atplaukė fregata. Iš viso Af-
ganistano fronte dalyvaus
beveik 1,000 australų. Kanada
prisiuntė šešis karo laivus ir
specialių kareivių 1,000. Kai
kurie Kanados laivai padės
saugoti vakarinius JAV kran-
tus. Centrinėje Azijoje veiks
šeši Kanados žvalgybos
lėktuvai. Ypatinę poziciją
užėmė Afganistano kaimyninė
šalis Pakistanas. Tai vienintelis
Afganistano ryšys su likusiu
pasauliu. Pakistano vyriausybė
priglaudė daug afganų pa-
bėgėlių, tačiau suėmė keturis
pakistaniečius mulas, kurie per

daug karštai ėmė kurstyti
pakistaniečius išeiti prieš
Taliban priešus amerikiečius.
Piktose demonstracijose buvo
žuvusių, policija ir kariuomenė
palaiko nuosaikų žvilgsnį į
teroro veiksmus ir išardo
gatvėse antikarines ma-
nifestacijas, naudodama aša-
rines dujas ir lazdas.

Rusijos nepriklausomų
valstybių sandrauga palaiko
afganus Šiaurinės santarvės
kovotojus, siekdama nuversti
kraštutinius Taliban fanatikus.
Rusija remia ginklais Taliban
priešus, tačiau kaimyninės
šalys pareiškė, kad kareivių jos
į Afganistaną nesiųs, nors

žvalgyba ir tarpininkavimu
prisidės.

Tarptautinė gydytojų orga-
nizacija, "Medicina be sienų",
išgirdusi, kad JAV lėktuvai
mėto maisto ryšulius ba-
daujantiems Afganistano
žmonėms, pavadino tą huma-
nitarinę paslaugą "karine pro-
paganda". Be maisto JAV
siunčia ir vaistų. Ta organi-
zacija tvirtina, kad nėra
prasmės šaudyti žmones su
viena ranka, o gydyti juos su
kita. Ši organizacija tiek pasi-
žymėjo savo veikla neturtin-
guose kraštuose, kad 1999
laimėjo Nobelio Taikos pre-
miją.

Keliais sakiniais

• **JAV kariuomenės** vadu
centrinėje komandoje pa-
skirtas generolas Tommy Fran
56 metų amžiaus. Jam pavesta
vadovybė plačiame regione:
Centrinėje Azijoje, Vidur-
iniuose Rytuose ir Afrikoje.

• **Spalio 9 d.** amerikiečių
ir britų puolimą Afganistane

pradėjo penki ilgų distancijų
bombonešiai, 10 lėktuvų iš
lėktuvnešių ir 15 skriejančių
Tomahawk raketų.

• **Prez. G.W.Bush** pareiškė
prasidėjus puolimams, kad
Taliban buvo perspėtas. Ame-
rika reikalavo perduoti teisin-
gumui bin Laden, sustabdyti

paramą teroristams, paleisti
užsieniečius šalpos agentūrų
darbuotojus. Tų reikalavimų
Taliban vadai nepaisė, taigi
dabar jie turės sumokėti aukštą
kainą.

• **Britanijos** premjeras
Tony Blair po pasitarimų su

Nukelta į 5 p.

“Dainavos” ansamblis Čikagoje atlieka meninę programą JAV LB 50 metų sukakties minėjime. Diriguoja Darius Polikaitis, spalio 13 d. Jaunimo centre.

Jono Kuprio nuotr.

BENDRUOMENĖ IR LIETUVA

JAV LB penkiasdešimtmečio minėjimas
2001 spalio 13

Bronius Nainys

“Mes norim tik namo” - visais balsais skardenom karo sugriautoje Vokietijoje, į kurią vienus rudasis okupantas prievarta buvo atsigabenęs, kitus iš naujo į tėvynę atslinkęs raudonasis siaubas buvo nubloškęs. Ir nieko daugiau. Atmintinai žinodami garsiosios JAV prezidento Franklin Delano Roosevelt ir Didžiosios Britanijos premjero Winston Churchill pasauliui paskelbtos Atlanto Chartos pagrindinį dėsni, kad po karo visos okupacijos bus panaikintos ir buvusiom nepriklausomom valstybėm teisės bus sugrąžintos, mes laukėme jų žadamos taikos konferencijos, kurioje šis principas turės būti įgyvendintas. Žinojom, raudonasis okupantas Lietuvoje siautė: suiminėjo, tardė, kankino, teisė, trėmė ir žudė pavergtus lietuvius ir kaip prieš tą ypatingai smurtišką terorą tauta desperatiškai priešinosi net atviru partizanų karu, ir klausėm Atlanto Chartos kūrėjų, kada bus įvykdyti tie jūsų iškilmingi pažadai, kuriais pasikliaudami Lietuvos miškuose žūsta patys narsiausi Lietuvos vaikai? Mūsų šauksmui didžiųjų ausys buvo kurčios. Net ir jie patys buvo kažkur užsisklendę, kad prie jų nė prieiti negalėjom. Mes likom tik beteisiai, bevalstybiai, betaučiai individai, specialiu dviejų raidžių - DP - Displaced Persons, lietuviškai - išvietintieji asmenys, vardu pažymėti, nežinodami net, kurių malonei esam priskirti. Tvyrojo net

raudonajam okupantui atidavimo baimė. “Jeigu jau taip norit grįžti, tai kodėl čia sėdit, jūsų Lietuva jau seniai išlaisvinta” - porino kažkokie didžiųjų paskirti nauji tarptautiniai mūsų globėjai, suburti į tų dviraidžių į kilmės kraštus grąžinimo organizaciją. Ir buvo atvejų, kai taip buvo pasielgta, prievarta grąžinamiems net žudantis.

Norim tik į laisvą ir nepriklausomą Lietuvą - šaukėm, ir kaip apmaudu, kad tada mes nežinojom, jog jau prieš dvejus metus Tehrane-Lietuva, Jaltoje-Lenkija ir kitos buvusios nepriklausomo Rytų Europos valstybės tų pačių Didžiųjų jau buvo tiesiog parduotos didžiausio pasaulio teroristo Stalino malonei. Nežinojom, kad jau tada mums durys į Lietuvą buvo tvirtai uždarytos. Tenai, kur tuo laiku net ir pėsčia būtume ėję.

Ir tada kilo naujas klausimas. Ko ieškoti, kur vykti, kaip gyventi, kai mūsų vertė pasauliui jau nieko daugiau, kaip tik raumenys? Bet svarbiausia - kas bus su mumis kaip lietuviais, kokia mūsų lietuviškoji ateitis? Ir tai buvo pats didžiausias mūsų rūpestis; jeigu tokia padėtis užsitęs, kas atsitiks su tuo kamienu nukirsta, 65 000 lietuvių tautos šaka. O, šaka tada buvo žalia. Vieni iš jų, vyresnieji - šimtmečio sąvartoje lietuvius iš miego prikėlę, Lietuvos nepriklausomybę skelbę, dėl jos kovoję ir valstybę kūrę;

jaunesnieji - jau nepriklausomos valstybės branda, joje išsimokslinusi, prieš abu okupantus pogrindyje ir atviru karu kovojusi, ir tik savo kraštui pasiryžusi dirbti. Ką gero dabar toji tautos atplaiša, kultūros, politikos, mokslo, intelekto vertybėmis apsišarvavusi, galės savo valstybei duoti, o ir ji pati - liks tokia, kokia yra, ar žus svetimųjų vandenių platybėse? Ką ir kaip reikia daryti, kad taip neatsitiktų? Ar tokioje padėtyje, ką nors ir galima padaryti? Vokietijoje, greito grįžimo nuotaikų skatinami ir norėdami grįžti tokie patys, kokie buvome išguiti, nors ir labai vargingomis sąlygomis, pusalkaniai ir apiplyšę karo griuvėsiuose buvome susikūrę visgi dar savitą lietuvišką aplinką ir puoselėjome tuos pačius tikslus kaip ir Lietuvoje. Susiorganizavome apskričių bei valsčių pavyzdžiu, nusipynėme lietuviško švietimo, kultūrinės, politinės veiklos tinklą ir jame visą tą laikotarpį, apie šešerius metus, čia atsiradusią tautos dalį laikėme. Per tą laiką nepraradome nė vieno lietuvi. Nes dar taip arti buvo Lietuva, su ja bent dvasia rišo Didžiųjų apleistas ir praktiškai išduotas ir dėl to beviltišku tapęs partizanų karas ir kartu su juo - mūsų kančia. Bet fizinio gyvenimo būtinybė tą dvasinį - tautinį gyvenimą negailėstingai ardė ir tolino nuo okupanto kryžiuojamos Lietuvos. Mums reikėjo

Nukelta į 6 p.

LIETUVA IR PASAULIS

VILNIUJE EUROPOS TARYBOS MINISTRŲ KOMITETO SESIJA

Kitų metų gegužę Vilniuje ketinama surengti Europos Tarybos Ministrų Komiteto 110-ąją sesiją - Lietuva taptų pirmąja Rytų ir Vidurio Europos valstybe, kurios teritorijoje bus surengta darbinė Europos Tarybos Ministrų Komiteto sesija. Tokį sprendimą priėmė Europos Tarybos Ministrų Komiteto ambasadoriai. I gegužės 15-16 d. Vilniuje vykstančią sesiją, kurioje būtų svarstomi regioninio bendradarbiavimo klausimai, jo įtaka pastovumui ir reformoms Europoje, turėtų atvykti 43-ųjų Europos valstybių užsienio reikalų ministrai ar jų pavaduotojai.

Pasak užsienio reikalų ministro Antano Valionio, “šis sprendimas dar kartą patvirtina Lietuvos, kaip aktyvios tarptautinės bendrijos narės, puoselėjančios žmogaus teises, įstatymų viršenybę bei kitas demokratines vertybes, svarbą”.

Per penkiasdešimt dvejus organizacijos gyvavimo metus Ministrų Komiteto sesijos paprastai vykdavo Strasbūre, ET valstybių narių teritorijoje buvo organizuojamos tik ypatingomis progomis.

Europos Tarybos Ministrų Komiteto sesijos surengimas Vilniuje, pasak Užsienio reikalų ministerijos, yra Lietuvos diplomatijos iniciuotų renginių, tokių kaip 1997 m. Vilniaus konferencijos, 2000 m. Vilniaus NATO kandidačių užsienio reikalų ministrų susitikimas, 2000 m. NATO Parlamentinės Asamblėjos sesija, tąsa ir žymi aktyvėjanti Lietuvos dalyvavimą sprendžiant Europos reikalus.

ELTA primena, kad lapkričio 8 d. Lietuva perima pirmininkavimą Europos Tarybos Ministrų Komitete.

V. ADAMKUS UNESCO GENERALINĖJE KONFERENCIJOJE

Prezidentas Valdas Adamkus su vienos dienos darbo vizitu buvo Paryžiuje, kur dalyvavo UNESCO Generalinėje konferencijoje, praneša ELTA. Prezidento vizitu siekiama paminėti Lietuvos įstojimo į šią tarptautinę organizaciją dešimtmetį.

Konferencijoje V. Adamkus sakė kalbą apie UNESCO vaidmenį po teroro aktų Amerikoje. Jis taip pat apibendrino Lietuvos ir UNESCO santykius bei organizacijos remiamus projektus saugant Vilniaus senamiestį ir Kuršių neriją.

JUNGTINĖS KARALYSTĖS PLANAS LIETUVAI

Veiksmų planą, kuriuo siekiama padėti Lietuvai integruotis į Europos Sąjungą, užsienio reikalų ministrui Antanui Valionui ketvirtadienį oficialiai pristatė pas Lietuvos diplomatijos vadovą apsilankęs Jungtinės Karalystės ambasadorius Lietuvoje Christopher Robbins. “Lietuvos pažanga siekiant narystės ES yra išpūdinga. Didžiosios Britanijos Vyriausybė džiaugiasi galėdama padėti Lietuvai spręsti likusias technines problemas ir informuoti visuomenę apie ES”, - pažymėjo ambasadorius, pristatydamas veiksmų planą, pagal kurį įgyvendinamiems projektams Jungtinė Karalystė skiria apie 368 tūkstančius litų.

Užsienio reikalų ministras, kaip praneša ELTA, pabrėžė, kad šis veiksmų planas tik dar kartą patvirtina, jog Didžioji Britanija yra svarbi Lietuvos partnerė, kuri padeda siekti narystės ES.

Jungtinės Karalystės ambasados Vilniuje, Užsienio reikalų ministerijos ir Europos komiteto drauge parengtame veiksmų plane numatyta, kad 2001-2002 m. įgyvendinami tokie pagrindiniai projektai, kaip parama viešojo administravimo sistemos reformai, didinant valstybės valdymo institucijų galimybes įgyvendinti acquis - ES teisės visumos - nuostatas ir prisiimti narystės ES išpareigojimus. Taip pat jame numatyta techninė pagalba Valstybinei atominės energetikos inspekcijai (VATESI), didinant Ignalinos atominės elektrinės saugumą ir rengiant jėgainės veiklos nutraukimo planus bei Europos informacijos centro Visagine steigimas ir anglų kalbos kursai Ignalinos atominės elektrinės darbuotojams.

Veiksmų plane atsispindi ir finansinė parama “Transparency International” Lietuvos biurui, skirta kovai su korupcija stiprinti, pagalba steigiant nacionalinį Europolo biurą ir modernizuojant kriminalinių ekspertizų laboratoriją, kvalifikaciniai Britų Tarybos kursai Lietuvos mokytojams apie ES ir kt.

V. LANDSBERGIS TARPTAUTINĖJE KONFERENCIJOJE

Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) pirmininkas, Seimo narys Vytautas Landsbergis išvyksta į Kanadą dalyvauti tarptautinėje konferencijoje “NATO plėtros perspektyvos”, praneša ELTA. Šią konferenciją rengia Kanados Vidurio ir Rytų Europos bendruomenių taryba. Joje bus aptartas Kanados vaidmuo NATO plėtros procese, politiniai bei ekonominiai organizacijos plėtros padariniai, kandidačių perspektyvos.

NAUJI AMBASADORIAI

Vilnius, spalio 17 d. (ELTA). Prezidentui Valdui Adamkui skiriamuosius raštus įteikė paskirti nauji Austrijos, Norvegijos, Suomijos ir Danijos ambasadoriai, praneša ELTA.

Austrijos ambasadoriaus Michael Schwarzinger akreditavimo ceremonijoje Prezidentas pažymėjo, jog Lietuva vertina konstruktyvią Austrijos poziciją Europos Sąjungos plėtros atžvilgiu.

“Mano šalis siekia kitais metais baigti derybas ir su pirmąja kandidačių grupe įstoti į Europos Sąjungą. Mums svarbi Austrijos, kuri neseniai įsijungė į Europos Sąjungą, stojimo bei narystės patirtis”. V.Adamkus taip pat pareiškė viltį, kad abiem šalims pavyks pasirašyti dvigubo apmokestinimo išvengimo sutartį, kuri leistų dar glaudžiau bendradarbiauti ekonomikos srityje.

Norvegijos Karalystės ambasadoriaus Kare Hauge skiriamųjų raštų priėmimo ceremonijoje V. Adamkus pasidžiaugė, kad per dešimt diplomatinių santykių metų abi valstybės dar labiau suartėjo: jas sieja prekyba, didėjančios investicijos, kultūrinis ir savivaldybių bendradarbiavimas.

Prezidentas pažymėjo, kad Norvegijos ilgalaikė politinė ir materialinė parama leido Lietuvai priartėti prie euroatlantinių tikslų. “Tikiu, kad tęsime šias bendradarbiavimo tradicijas ir drauge kursime laisvą ir suvienytą Europą”, - sakė šalies vadovas, atkreipęs dėmesį į galimus aktyvesnius ryšius turizmo, akademinio mainų ir jaunimo srityse.

Suomijos ambasadorės Taina Sinikka Kiekko akreditavimo ceremonijoje Prezidentas pažymėjo, kad abi šalys vienija Baltijos jūra ir bendras požiūris į ją supančio regiono ateitį. “Esame suinteresuoti ir toliau aktyviai plėtoti savitarpio bendradarbiavimą, kuris padėtų kurti saugų ir klestintį Baltijos jūros regioną, kuris bus labai svarbus būsimoje vieningoje Europoje”.

Priimdamas **Danijos Karalystės** ambasadorės Eva Janson skiriamuosius raštus, V. Adamkus sakė, jog šiandien Danija yra viena svarbiausių Lietuvos partnerių saugumo bei karinio bendradarbiavimo srityse. Prezidentas padėkojo

už nuolatinę Danijos paramą ir išreiškė viltį, jog ši šalis ir toliau aktyviai dalyosis savo įgyta patirtimi integruojantis į transatlantines struktūras.

“Tikiu, kad Lietuvos narystė NATO užtikrins stabilumą Baltijos regione ir prisidės prie visos Europos saugumo”, - sakė Prezidentas.

Ateinantys metai - tai Danijos pirmininkavimo Europos Sąjungoje metai, todėl Prezidentas akcentavo, kad jie bus nepaprastai reikšmingi ir Lietuvai.

“Sieksime užbaigti stojimo derybas ir visiškai pasirengti priimti narystės Europos Sąjungoje įsipareigojimus”, - kalbėjo V. Adamkus.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

Atkelta iš 3 p.

Indijos premjeru Atal Bihari Vaipayee pasakė bendrame pareiškime, kad reikėtų Afganistane įteisinti naują, pastovią vyriausybę, kuri atstovautų įvairioms etninėms tos šalies grupėms.

• **Rusija** įteikė Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai sąrašą teroristų įrengimų Afganistane, kuriame aprašytos 55 bin Laden vadovaujamos karėivinės. Vienas buvęs teroristas aprašė, kas tose stovyklose vyksta, kaip kariūnai per du mėnesius išmokomi naudoti modernius automatinius ginklus, jų tarpe Amerikos, Rusijos ir Izraelio šautuvus. Rekrutai išmoksta gaminti ir naudoti sprogstamus užtaisus.

• **Prez. G.W. Bush** ir Britanijos premjeras T. Blair spalio 8 d. pareiškė pasauliui, kad Afganistane pradėti puolimai nėra nukreipti prieš islamo tikėjimą. Bush pasakė, kad “mes

esame draugai su beveik milijonu islamo išpažinėjų ir mus palaiko daugiau 40 pasaulio valstybių, siūlydamos savo paramą”.

• **Teroristų vadovas** Bin Laden sveikino 19 savižudžių, kurie Amerikoje nužudė daugiau 5,000 žmonių ir įspėjo, kad Amerikoje nebus taikos, kol palestiniečiai kentės Izraelio okupaciją.

• **Spalio 4** Rusijos keleivinis lėktuvas, skridęs iš Tel Aviv į Novosibirsk, buvo pašautas raketos ir įkrito į Juodąją jūrą, žuvo 78 keleiviai. Ukrainos vyriausybė paneigė kaltinimus, kad jos kariniuose pratimuose netyčia buvo panaudota raketa, kuri sunaikino rusų lėktuvą.

• **Filipinuose** musulmonai sukėlėliai atvedė kariuomenę prie džiuanglėse palaidoto amerikiečio kapo. Fanatiška Abu Sayeaf vadovaujama grupuotė nužudė amerikietį turistą, nukirsdama jam galvą.

• **Aliaskoje** girtas piktadarys apšaudė naftos vamzdžių liniją, iš kurios pasipylė apie 260,000 gal. naftos, užteršė apylinkę, kol skylė buvo užlopyta. Nusikaltėlis suimtas.

• **Jungtinės Tautos** išrinko Siriją į Saugumo Tarybos vietą. Prieš balsavo Izraelis, o raštą atsiuntė ir 38 JAV kongresmenai, nurodydami, kad Sirija yra teroristus globojanti šalis. Už Siriją balsavo 160 JT Generalinės Asamblėjos narių.

• **Amerika** ir jos sąjungininkai suėmė jau daugiau 600 įtariamų teroristų. Svarbius teroro planuotojus pagavo Kanados saugumo įstaiga.

• **Šalia teroristų išpuolių**, daug rūpesčių JAV vyriausybei sudaro nuosmukis ekonominiuose reikaluose. Prez. Bush vėl siūlo sumažinti mokesčius. Federalinio rezervo vadovas Alan Greenspan sako, kad mažinimas turi būti “greitas ir laikinas”.

Siųsdami per Western Union®, jūs tarsi įteikiate pinigus tiesiai savo artimiesiems į rankas.

Kai siunčiate pinigus per Western Union, galite būti užtikrinti, kad jie pasieks reikiamą vietą saugiai ir greitai. Pasaulinių ryšių dėka pinigų pervedimas yra nesudėtingas ir teužtrunka kelias minutes. Jūs netgi galite siųsti pinigus telefono pagalba, naudodami kredito kortelę. Jūsų artimieji

galės saugiai atsiimti pinigus 185-tyje šalių ir 95 tūkstančiuose vietų, tarp jų ir Lietuvoje. Kaip jūsų giminės ir draugai pasitiki jumis, jūs galite pasitikėti Western Union. Taigi siųsdami pinigus savo artimiesiems, siųskite juos tik per Western Union - bendrovę, kuria pasitiki milijonai.

JAV ir Kanadoje teiraukitės
1- 800-325-6000

www.westernunion.com

WESTERN UNION | MONEY TRANSFER

Greičiausias pinigų persiuntimas visame pasaulyje SM

Susirinkime, spalio 12 d. nagrinėjusiame Cleveland greitkelių problemas, iš kairės Paul Wasilewski, viešųjų reikalų tarnautojas, Algirdas Matulionis, "Dirvos" bendrovės pirmininkas, Craig Hebebrand, projekto vykdytojas.

NEUŽDARYKIME IDĖJŲ SAVAME KIEME

Vilius Bražėnas

Nors tik puskelį savo laiko šio trijų mėnesių lankymosi Lietuvoje sukojęs, turėjau malonumo ir garbės dalyvauti keliuose istoriniuose ir sujau-dinusiuose susibūrimuose. Vienas didžiausių buvo laisvės kovotojų ir komunizmo aukų tradicinis sąskrydis Ariogaloje, rugpjūčio 4 d. Atslūgus jausmams, norisi tuos susibūrimus pasverti ne tik patriotinėse, bet ir visuomeninėse bei politinėse svarstyklėse. Vis bandau spėti - kiek šis ar kitas įvykis pasuks juose nedalyvaujančių žmonių galvosena geron kryptin? Ar jis paveiks sekančius rinkimus teigiama, iš patriotinio taško žiūrint, linkme?

"Idėjos turi pasėkas", anot vieno JAV krikščioniško-amerikanistinio koledžo šūkio. Jeigu kilnios idėjos ir faktai nepasiekia platesnės visuomenės, tuštumą, pagal gamtos dėsnius, paprastai užpildo kas kita. Deja, vien jau žiniasklaidoje yra pakankamai amoralinių ir antipatriotinių šiukšlių, kurios užpildo moralinių ir patriotinių idėjų apleistą tuštumą. Išėivijoje, paskaitęs ar išgirdęs apie gražius bei didelius kultūrinus renginius ar tarpusavio politines bei kultūrinis svarstybas, visada statydavau klausimą: kaip tai galės paveikti vakarų, ypač JAV, visuomenės ar vyriausybės nusistatymą Lietuvos išsilaisvinimui iš Sovietų okupacijos palengvinti? Panašiai, jaudinantiems išpūdžiams patriotiniuose rengimuose Lietuvoje išblėstant, panašų klausimą statau ir šių dienų

Lietuvos pagrindinių bėdų atsikratymo prasme. Tik įvykių rengėjai, žinoma, gali atsakyti į klausimą - kad, kaip, kiek plačiai tų įvykių pasėkoje kilusias idėjas skleidžia už tų įvykių vietovių, šalių ribų.

Panašias mintis dažnai tenka išsinešti ir iš asmeniškų bei grupinių pokalbių su tautiečiais, kurių intelektualinis bei visuomeninis svoris galėtų įtaigoti daugelį kairės veikiamų bei klaidinamų tautiečių. Prisi-pažinsiu, jog esu nepakantus tiems, kurie į bet kokią su-manytą veiklą sustiprinti ir informacijai praplėsti, atsi-liepia standartiniu neveiklos pateisinimu: "Čia nieko negalima padaryti", arba - "To negalima padaryti". Manding, tokiems tikti irgi standartinis klausimas: "Ar bandei tai daryti?". Gal tikrai negalima, bet nebandęs - negali tvirtinti.

Idėjų skleidime patirtį turi žino, jog būtina ir prieš įvykį ir po jo imtis žygių kiek įma-noma apie jį informuoti kuo plačiausią aplinką. Jeigu į įvykį nesitikima ar net neįmanoma atkreipti "didžiosios" žiniasklaidos dėmesį, reikia sustiprinti "mažosios" žinia-sklaidos talką. Pagaliau galime ir savomis sugalvotomis priemonėmis idėjas skleisti Lietuvos patriotais galinčių tapti žmonių tarpe. Ir nacių, ir komunistų okupacijų metu buvo negalima tikėtis pritarimo ar pagalbos iš valdžios kontroliuojamos žiniasklaidos, tad buvo imamasi kiekvienam prie-namų priemonių žinioms ir idėjoms platinti. Gal kartais tokia "pogrindinė" pažiūra praverstų ir šiandien?

BENDRUOMENĖ IR LIETUVA

Atkelta iš 4 p.

ruošti šuoliui net už vandenynų.

Mus žadančius priimti kraštus mažai pažinojom. Geriausiai iš jų - Ameriką, nes joje jau buvo įsikūrę daugiau kaip pusė milijono anksčiau į ją atvykusių ir antras, trečias kartas išsiauuginusių lietuvių. Čia daugumas mūsų ir ketinome vykti. Su JAV lietuviams susižinoję, radome ir prošvaisčių, ypač buitiniam gyvenimui kurti, tačiau pamatėme ir skaudulių. Lietuviška buvo tik iš Lietuvos atvykusiųjų karta. Antroji - buvo beveik, o trečioji - jau ir visiškai nutautusi. Tiesa, lietuviška veikla čia vyko, lietuviai gyveno telkiniuose, susispietę apie katalikų parapijas. Šalia jų glaudėsi ir mažiau bažnytiniai, ir visi jie, sakėsi, dirbą lietuviybės išlaikymui, tačiau visuomenė buvo susismulkinusi į gal du tūkstančius organizacijų, kiekviena triūsėsi savo kieme savo specifiniams tikslams, ir tik to kiemo vidury, o jo pakraščiais lietuviybė plaukė pasroviui į didįjį tautų tirpinimo katilą. Jai saugoti-ne tik sienos, ne tik tvoros, bet nė menkai nubrėžtos ribos. Lietuviybė gyva buvo tik savaime, ir beveik tik buitinio gyvenimo patogumui, ir baigėsi su trečia karta. Už jos lietuviai - jau tik statistika. O tokiais keliais nukeliauti mes nenorėjom. Bet ar buvo koks nors kitas kelias, kuris mūsų gyvenimą lietuviškumo atžvilgiu galėtų kita linkme pasukti? Ir jo pradėjome dairytis.

Lietuvos istorija rodė, o paskiausias nepriklausomybės laikotarpis tiesiog pirštu į akį dūrė, kad prigimtoji žmonių bendruomenė - tauta, išsiugdžiusi savo kalbą, kultūrą, papročius, tradicijas, gyvenimo būdą, net ir charakterį, visa tai paveikiai vystyti, tobulinti, tomis vertybėmis naudotis ir pilnai džiaugtis gali tik susibūrusi į tam tikrus apibrėžtus rėmus turinčią organizaciją, civilizuotame pasaulyje suprantamą valstybę. Bet taip pat žinojom, kad tokiai valstybei kurti reikia ir sąlygų, ir pagrindinė iš jų - griežtai apibrėžtas žemės plotas, kuriame prigimtoji bendruomenė turi gyventi. O mes tos žemės neturėjom ir net rasti negalėjom. Buvo mintis, geografo profesoriaus Pakšto, visą Vokietijoje sutelktą masę išsikelti į Afriką, į jau ir Ariogala pavadintą Angolą, tačiau šios svajonės greitai buvo atsisakyta.

Ir tada kilo visiškai nauja mintis. Ar negalima būtų sukurti ką nors panašaus į

valstybę, be tos pagrindinės būtinybės - apibrėžto žemės ploto, be bendros gyvenvietės, be valstybės ribų. Bet kuo tada remtis? Valstybei sukurti reikia žmonių ir žemės, mūsų atveju - tautos ir žemės, o mes teturėjome tik nedidelę tautos dalį ir nė trupučio žemės. Daug buvo galvota, svarstyta, ginčytasi, rašyta, nutarta ir vėl persvarstyta ir pagaliau padaryta. Patvirtinus neabejotiną faktą, kad iki to laikotarpio už Lietuvos ribų po pasaulį pasklidę lietuviai, pasiskirstę į daugybę organizacijų, kad ir labai stengdamiesi, tautybės ilgai išlaikyti negalėjo ir akivaizdžiai nutauto, prieita išvados, kad reikia rasti pagrindą, taip pat ir būdą, juos visus sutelkti į vieną organizaciją, kuri, nepaisant religinių, ideologinių, pasaulėžiūrinių ir kitokių skirtumų, būtų visiems bendra ir turėtų vieną bendrą tikslą. Ir tuojau pastebėjom, kad tą bendratį

nepriklausomą valstybę, o kitas - nuolatinis: tarp už Lietuvos ribų po pasaulį pasklidusių lietuvių išlaikyti lietuviybę. Tokia tikslo formuluo-tė - "padėti Lietuvai" - buvo dėl to, kad ne užsienio lietuvių, bet lietuvių tauta savo žemėje buvo pagrindinis kovos dėl Lietuvos laisvės veiksnys ir ginklu, ir kitomis priemonėmis tiesiogiai su priešų kovojantis. O lietuviybės samprata buvo suvokiama taip: lietuvių kalba, kultūra, papročiai, tradicijos, lietuvių tautos savimonė - tautos atžvilgiu, ir laisva, nepriklausoma, demokratiška, teisinė Lietuva - valstybės atžvilgiu. Lietu- vybei puoselėti priemonės - lietuviška šeima, lietuviška mokykla, jaunimo organi-zacija, lietuviška kultūra bei sąlygos jai kurti ir naudotis, lietuviškas spausdintas ir kitaip skleidžiamas žodis.

Tad tuo bendru lietuvių tautos pagrindu ir tokiais

Arvydas Barzdukas apibūdina Lietuvių Bendruomenės viziją ir nueitą kelią per 50 metų.

Dr. V. Stankaus nuotr.

rasti nebuvo sunku, nes ji buvo tik viena - ji buvo lietuvių tauta. Nors ir ilgiau buvo sustota prie tautos sąvokos, tačiau problema irgi nesunkiai buvo išspręsta: lietuviu, lietuvių tautos nariu tampama arba prigimtimi, arba apsi-sprendimu. Šis principas išrišo ir mišrių šeimų bei kartų klausimą. Kilus abejonėms dėl lietuvių tapatybės nusi-statymo, lemia paties asmens apsisprendimas.

Po to reikėjo išryškinti tikslą: kodėl visiems lietuviams reikia į kažkokią vieną bendrą jungtį burtis? Atsakymas irgi tik vienas: todėl, kad yra ir bendras tikslas. Iš tikrųjų net du. Vienas - laikinas, kuris dabar jau atpuola: padėti Lietuvai išsikovoti laisvę ir atkurti

visiems bendrais tikslais buvo rašoma Lietuvių charta ir telkiama visų užsienio lietuvių jungtis. Taigi pagrindas ir tikslai tokie patys kaip ir valstybės, mūsų atžvilgiu - tautinės valstybės tikslai.

Po to buvo sprendžiamas ir daug prieštarinčių nuomonių sukėlęs telkinio narystės klausimas, ypač nario įpareigojimas tam tikram uždaviniui, nors iš tikrųjų jam aptarti sunkumų neturėjo būti. Telkiniui turėjo priklausyti visi lietuviai, ir klausimas liko tik ar narys bus aktyvus, tai yra, atliks tam tikrus įpareigojimus, ar nieko nedarys. Tačiau tuoj prieita išvados, kad įpareigojimo būti negali. Gali būti tik savanoriškas įsipareigojimas.

(Bus daugiau)

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$35,

PUSEI METŲ - \$20,

PIRMA KLASE - \$58,

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ METAMS - \$110.00

“Ažuoliukas” užbūrė Parma priemiesčio State Road Elementary mokyklos mokinius savo dainavimu. Vėliau dainavo kartu su “Ohio Boys Choir”, kurio vadovas yra Alexander Musichuk.

Dr. V. Stankaus nuotr.

JAV LB 50 m. sukakties pobūvyje Čikagoje: sol. Nerija Linkevičiūtė, ambasadorius Vygaudas Ušackas ir garbės konsulas Stanley Balzekas, Jr.

J. Kuprio nuotr.

CLEVELAND, OH

ISPŪDINGA JUBILIEJINĖ ŠVENTĖ

Aurelija M. Balašaitienė

Šiais metais sukanka penkios dešimtys metų nuo Amerikos Lietuvių Bendruomenės įkūrimo. Clevelando LB apylinkės valdyba, kuriai pirmininkauja Mylita Nasvytienė, suorganizavo išpūdingą to iškilaus jubiliejaus minėjimą. Spalio 12 dienos vakare Dievo Motinos parapijos auditorijoje susirinko gausi minia. Prie įėjimo buvo dalinamos minėjimo programos, kurių pirmuosius puslapius puošė sveikinimai iš Ohio gubernatoriaus Bob Taft, lietuvių bičiulio senatoriaus George Voinovich, kongreso atstovo Dennis Kucinich ir Michael Polensek. Salės scenos centre buvo stambus, simboliškas įrašas su laurų vainiku 50 skaitline.

Publikai audringai plojant, į sceną išžygiavo “Ažuoliukų” choras, kurį sudaro jaunimas nuo 12 metų ir už jo stovintys suaugę dainininkai. Clevelando LB apylinkės valdybos pirmininkė Mylita Nasvytienė pradėjo programą, visus pasveikindama valdybos vardu. Savo trumpame žodyje ji pabrėžė, kad gyvename sveitingoje šalyje ir pareiškė užuojautą teroristų aukų šeimoms, baigdamą pažadu “toliau pinti Tėvynės ilgesio vainiką”. Ji pakvietė visus atsistojimu pagerbti pirmos LB valdybos mirusius narius, skaitė jų pavardes ir savo pačios sukurta maldą, o Teresė Paškonytė scenoje uždegė žvakes ir “Ažuoliukas” sugiedojo “Lietuva brangi”. Pirmininkė, perskaičiusi Clevelando LB apylinkės valdybos narių sąrašą, pakvietė iš Vašingtono atvykusį Arvydą Barzduką tarti pagrindinį žodį. Jo tėvas, a.a. Stasys Barzdukas, buvo pirmos LB

apylinkės pirmininku. Savo išsamioje kalboje jis nupasakojo LB istoriją, kad radome įvairias organizacijas ir lietuvišką spaudą - “Naujienas”, “Draugą” ir Dirvą”. Jis taip pat paminėjo, kad trečios LB valdybos nariu buvo ir dabartinis Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus. LB siekė konkrečių tikslų, jų tarpe Lietuvos okupacijos nepripažinimo ir stengėsi palaikyti ryšius su Lietuva. Pagrindinis LB veiklos principas yra tas, kad jai turi priklausyti kiekvienas save lietuviu laikantis asmuo. Jis taip pat paminėjo, kad vienu metu nepavyko bandymas “perorganizuoti” LB. Prelegentas papasakojo įdomų incidentą, kai lietuvių minia Vašingtone buvo apsupusi sovietų ambasadą su reikalavimu perduoti dovanas Sibire esantiems lietuviams. Aišku, kad nepavyko. Baigdamas savo kalbą, Barzdukas pabrėžė, kad naujieji ateiviai turi įsitraukti į LB eiles ir kad yra labai svarbu išlaikyti meilę Lietuvai. Jo kalba buvo palydėta audringais plojimais. Valdybos vicepirmininkas dr. Viktoras Stankus kalbėtojui pareiškė padėką, taip pat anglų kalba padėjo Clevelando miesto tarybos pirmininkui Michael Polensek bei kitiems Amerikos visuomenės atstovams ir pakvietė LR garbės konsulę Ingridą Bublį tarti žodį. Ji savo trumpoje kalboje pasveikino Bendruomenę Lietuvos Respublikos vardu. Po jos Mylita Nasvytienė į sceną iškvietė žurnalistą Vacį Rociūną ir jį apjuosė tautine juosta, pareiškė padėką už surinktą medžiagą apie LB veiklą Clevelande.

Tada į sceną vėl susirinko “Ažuoliukas”. Malonu buvo

stebėti energingą, bet ir santūrų choro dirigentą Vytautą Miškinį. Pirmą koncerto dalį sudarė Lietuvos kompozitorių ir liaudies dainos. Choras skambėjo taip darniai, kad vietomis jis priminė subtilų muzikos instrumentą. Pirmos repertuaro dalies pabaigoje, dainuojant “Vilniaus mozaika”, pianistas virtuozas Bernardas Vasiliauskas akompanavo fortepijonu. Po to buvo paskelbta pertrauka.

Antroji koncerto dalis prasidėjo su daina “Ai rūksta, rūksta”, kurioje solo partiją atliko jaunutis solistas, sukėlęs audringas ovacijas. Po jo graudu buvo klausyti trijų Vytauto Miškinio sukomponuotų lotyniškų motetų, dedikuotų rugsėjo 11 dienos teroro aukoms. Dainas lydėjo pianisto Vasiliausko fortepijono palyda. Pasibaigus programai dirigentas tarė padėkos žodį, palydėtą audringomis ovacijomis. Po to buvo sugiedota “America, the Beautiful” ir Lietuvos himnas. Mylita Nasvytienė trumpu žodžiu visiems padėjo, o būrelis mergaičių pasipylė į sceną su gėlių puokštėmis ir Amerikos vėliavėlėmis, kuriomis apdovanojo choro narius. “Exultate” choro vadovė Rita Kliorienė pasveikino dirigentą, jo žmoną ir pianistą, jiems įteikdama gėlių puokštes, o Teresė Paškonytė pranešė, kad gautas sveikinimas iš Dievo Motinos parapijos. Koncertui pasibaigus, publika susirinko parapijos svetainėje, kurioje buvo paruoštos puikios vaišės. Taip pat teko patirti, kad Dennis Kucinich LB jubiliejų įtraukė į JAV kongreso bylas, kas yra didelės pagarbos pareiškimas.

CHICAGO, IL

LIETUVOS AMBASADORIUS KVICIA JAV VERSLININKUS

Spalio 11 d. LR ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas dalyvavo Čikagoje Amerikos lietuvių verslo tarybos surengtame susitikime su JAV verslo atstovais, kurio metu pakvietė JAV verslininkus aktyviau išnaudoti verslo Lietuvoje galimybes ir privalumus. Lietuvos verslo tarybos, LR Generalinio konsulato Čikagoje ir LR ambasados JAV surengtame renginyje dalyvavo virš 70 Čikagoje veikiančių kompanijų atstovų.

Susitikime V.Ušackas paragino JAV verslininkus Lietuvoje atrasti “naująją Airiją”. Jis pabrėžė, kad atvira visuomenė, šalies ekonominė pažanga, spartėjanti integracija į Europos Sąjungą, kvalifikuota darbo jėga bei patogi geografinė padėtis suteikia Amerikos kompanijoms gali-

mybes Lietuvoje sėkmingai plėtoti savo verslą. V.Ušackas paragino jau dabar pasinaudoti naujomis galimybėmis, kurios atsiveria JAV kompanijoms Lietuvai stojant į Europos Sąjungą. Jis pažymėjo, kad Lietuva tampa 450 mln. dydžio rinkos dalimi. “Lietuva jums siūlo trampliną į ES ir Rytų kraštų rinkas”,- sakė V.Ušackas. Svarbiu privalumu Amerikos kompanijoms plėtojant verslą Lietuvoje jis pavadino tamprus istorinius Lietuvos-JAV ryšius bei palankiai JAV atžvilgiu nusiteikusią visuomenę. V.Ušackas atkreipė dėmesį, kad didėjančios JAV investicijos Lietuvoje bei auganti tarpusavio prekyba rodo didelių galimybių potencialą.

Rolandas Kačinskas

Sekmadienį spalio 14 dienos ryte į Dievo Motinos parapijos šventorių išžygiavo vėliavomis nešini organizacijų atstovai ir sustojo ties vėliavų stulpais. Netrukus buvo pakeltos Amerikos, Lietuvos ir Bažnyčios vėliavos, o po to organizacijų atstovai su vėliavomis išžygiavo į bažnyčią. Jų eiseną lydėjo parapijos klebonas Kun. Gediminas Kijauskas. Prieš dvi dienas parapijos auditorijoje atšventus LB penkių dešimtmečių veiklos jubiliejų, klebonas pasakė tai progai pritaikytą nuostabią jautrų ir turiningą pamokslą, o Ritos Kliorienės vadovaujamas “Exultate” choras giedojo giesmes. Atėjus Mišių aukos momentui, simbolines aukas nešė ir įteikė

organizacijų atstovai ir Clevelando LB apylinkės pirmininkė Mylita Nasvytienė. Pamaldos buvo užbaigtos Lietuvos himnu.

Valdybos pirmininkė Mylita Nasvytienė dėkoja šeimoms, kurios globojo “Ažuoliuką”. Žodžiu, Bendruomenės 50 metų jubiliejus buvo puikiai atšventas, sukeldamas patriotiškus jausmus, bet tuo pačiu pareiškiant gilią pagarbą Amerikai, prigladiusiai kadaise buvusius benamius “Dievo paukšteliams”.

Taip užsibaigė simboliška lietuvių vienybės ir patriotizmo šventė, kuri Clevelando lietuvių širdyse atgaivino Lietuvos patriotinius ir dėkingumo Amerikai jausmus.

Gina Čapkauskienė

1930 m. lapkričio 4 d. - 2001 m. rugsėjo 19 d.

AMERIKOJE GIMUSIO LIETUVIO SOLISTO ĮSPŪDŽIAI IŠ “LIUCIJOS” OPEROS

Rapolas Juška

Kansas City, Missouri

Priėmęs vieno gero draugo pakvietimą atvykti į Chicago Lietuvių operos statomą Donizetti “Liuciją iš Lammermoor” Chicagoje, abejoju, ar kartais nepasielgiau per daug impulsyviai. Esu dainavęs 27 roles įvairiuose operų pastatymuose, įskaitant ir daug reikalaujančią Beckmesser rolę Wagnerio “Minesin-

geriuose”. Esu girdėjęs New Yorko Metropolitan operos bent 90 operų pastatymų, kai dar buvau studentas Curtis muzikos institute, Philadelphiaje. Instituto dekanas dovanai mums bilietus parūpindavo, kadangi tai buvo privaloma mūsų kurso dalis.

Operų esu girdėjęs taip pat Londone, Muenchene ir Vie-

noje. Taigi, ko man vykti Chicago išgirsti “Liucijos”, statomos lietuvių grupės, kurią vis dėlto vaizdavausi nors ir talentingą, bet tik muzikos mėgėjų sambūrio. Ir salė, kurioje bus statoma opera, maniau atrodys tik šiaip sau mokyklos auditorija, tinkanti geriau Gilbert ir Sullivan pastatymams, o ne tikrai operai.

Tačiau, turėdamas savyje gilų ir platų lietuviško patriotizmo sluoksnį, leidausi kelionėn.

Tik atsisėdęs auditorijoje, pradėjau suvokti, kad čia nėra paprasta aukštesniosios mokyklos salė, bet teatras, tinkamas ir dideliems pastatymams. Belaukdamas spektaklio pradžios ir dairydamasis aplinkui bei stebėdamas daugelio lietuvių spindinčius veidus ir girdėdamas jų pokalbius mano miela kalba, pradėjau įtarti, ar tik čia nebūsiu užkropęs ką nors nepaprasto. Orkestras pradėjo uvertiūrą, ir mano ausys išsitempė. Tai nebuvo prasti miltai. Orkestras skambėjo įtikinančiai ir autoritetingai. Jam vadovavo Alvydas Vasaitis stipriu, pozityviu taktu, visą laiką orkestrą laikydamas visiškai savo kontrolėje.

Kai uždanga persiskyrė, mano ausys vėl išsitempė dėl nuostabių vyriškų balsų, kurie pradėjo įvedamąsias melodijas. Koks puikus choras! Jau daug metų nebuvau girdėjęs tokio puikaus tembro vyriškų balsų. Šis choras prilygsta, jeigu ir neaplenkia, garsiosios Metropolitan operos vyrų chorui, kurio per tiek metų esu klausęsis.

Fabulai vystantis ir kitiems pagrindiniams dainininkams pradėjus dainuoti, aš tik išsižiojau, įsitikinęs, kad šis spektaklis bus nepamirštas. Toks jis ir buvo. Stepono

Viciko balsas buvo aiškus ir, net aukštose gaidose, spaudžiamas dramatinio efekto, lengvai ir maloniai plaukė, niekad neišklysdamas iš tono, o jo vaidinimas buvo taip pat malonus, kaip ir dainavimas. Algirdas Brazis ryškėjo neeiline scenine laikysena, kuri daug prisidėjo prie Ash-tono vaidmens pagyvinimo. Jo balso ypatybės puikiai atitiko jo vaidmenį. Savo išteklius jis naudojo lengva tėkme.

Romos Mastienės balsas peržengė rampos šviesas aksominiu, sultingu audiniu, tokio, kokio dažnai trūksta mecosopranams. Ji sukūrė įspūdingą vaidmenį.

Julius Savrimas ir Antanas Pavasaris atliko savo roles gyvai ir natūraliai, tiek savo balsais, tiek vaidyba.

O ką jau ir bekalbėti apie Joną Vaznelį, jo žavų, didingą bosą ir kilnią laikyseną scenoje. Jo asmenyje turime bosą kuriam panašūs jau prieš daug metų išnyko iš operų scenų.

Kai klausiau šių puikių, pirmaeilių balsų ir vyrų bei moterų choro, mane pradėjo imti rūpestis dėl Ginos Čapkauskienės. Be reikalo. Ji išėjo scenon įspūdingai, visiškai savim pasitikinti, o kai ėmė dainuoti, man vėl pasidarė sunku tikėti savo ausimis. Liucijos rolė yra nepaprastai daug reikalaujanti, ir labai nedaug koloratūrinių sopranų yra gerai ją atlikę. Reikia pašėlusiai geros balso technikos ir neapsakomos įtampos, bet Čapkauskienė visa tai nugalėjo taip lengvai ir žaviai, tiesiog žėrėdama, kad nedaug pasaulio operų gali tokia Liucija didžiuotis.

Pamišimo scena

Tačiau dar prieš akis buvo garsioji pamišimo scena. Klausiau savęs, ar ji įstengs ją išnešti, ar ji pajėgs išlaikyti žiūrovų ilgą ir nenutraukiamą dėmesį bei dramatinį efektyvumą šioje labiausiai daug reikalaujančioje iš visų operų scenų. Bet kai ji į sceną išėjo su kruvina suknele ir kruvinu durklu rankoje, šurpas man nubėgo nugarkauliu. O kai

ėmė dainuoti, aš net drebėti truputį pradėjau. Jos įsi-gyvenimas į šį vaidmenį tikrai buvo nuostabus. Viskas vystėsi reikiamoje kontrolėje, tiek balso, tiek veiksmo atžvilgiais. Jos vaidyba buvo pasakiška. Ji įtikino, kad yra pamišusi, ir aš tikrai tikiu, kad, visa siela įsiliedama į šią sceną, ji perėjo tam tikrą metamorfozę: scena pavirto realybe!

Bet ką pasakyti apie garsų Liucijos duetą su fleitistu. Tobulai jį atlikdama, Čapkauskienė pasiekė savo koloratūrinio dainavimo zenitą, nes visoje koloratūrinio dainavimo muzikoje vargiai ar yra sunkesnio ritmiškai atliekamo dalyko, kaip šis duetas.

Pabaigoje nesusilaikiau neatsistos ir plojęs, nes tik taip galima pasveikinti ir pagerbti tuos asmenis, kurie buvo įsijungę į šį milžinišką uždavinį. Visa auditorija plojo ilgai ir išėjo įkaitę nuo pergyvento spektaklio.

Aš visada didžiavausi savo lietuvių kilme. Ant mano automobilio yra priklijuotas užrašas “Lithuanian, and proud of it”. Girdėjęs ir matęs, ką mano lietuviai draugai Chicagoje yra įstengę padaryti su tokia “Grand Opera” kaip “Liucija”, aš dar labiau didžiuojuosi tuo, kuo esu. Prisipažinau mane į operą pakvietusiam draugui savo turėtas abejones, liečiančias šios operos pastatymą. Po operos jam pasakiau, kad skelbsiu Chicago lietuviškos operos garbę ir garsą visur, kur tik būsiu, nes esu sūnus tokios tautos, kuri, nors tėvynėje ir pavergta, tačiau laisvėje gyvenančiuose savo sūnuose ir dukrose nepaliaujamai rodo pasaulio sąžinei savo aukštos kultūros kredencialus, turinčius Ameriką ir pasaulį, ir teisę laisvai ir nepriklausomai gyventi ir kurti.

(Amerikos lietuvių daininko pasisakymu, prisiminime sol. Giną Čapkauskienę, kuri vėžio pakirsta, per anksti apleido šį pasaulį rugsėjo 19 d.- V.R.)

MIELI DIRVOS SKAITYTOJAI IR RĖMĖJAI,

esame labai dėkingi ir džiugu, kad didelė dalis gavusių loterijos bilietėlius nedelsdami atsiliepėte, gražindami šakneles ir net pridėdami auką. Kreipiamės į tuos, kurie dar neprisirengėte - neišmeskite bilietėlių, remkite savo laikraštį ir tuo pačiu turėsite progą būti laimėtojais. Laimės traukimas lapkričio pirmą dieną.

Vilties draugija ir Dirva

Gina Čapkauskienė Donizetti operos “Lucia di Lammermoor” pamišimo scenoje 1979 metų Lietuvių Operos pastatyme.

Jono Kuprio nuotr.

KORP! NEO-LITHUANIA ISTORINIAI BRUOŽAI

Dr. Bronius Nemickas

II

Korporacijos Neo-Lithuania steigėjai norėjo, kad ši nauja lietuvių studentų organizacija atitiktų atgimusios lietuvių tautos gyvenimą. Jie buvo įsitikinę, kad nepriklausomoje Lietuvoje reikia pradėti naujas kūrybos baras, nes dalis tų idealų, kurių siekė priešnepriklausomybiniai lietuvių studentų junginiai, jau yra pasiekti. Be to, steigiant Korp! Neo-Lithuania, nenorėta akiai sekti paskui prieškarines lietuvių studentų organizacijas, kurios savo veiklą jau tęsė nepriklausomoje Lietuvoje. Neo-Lithuania savo turiniu ir forma ryžosi būti kitoniška lietuvių studentų organizacija, visai nauja, savaiminga, išdygusi grynai lietuviškoje dirvoje ir atitinkanti lietuvių tautos idealus. Vadinasi, ji, išeidama į gyvenimą, negalėjo tvirtai atsiremti jau buvusiais lietuvių studentų organizacijų pagrindais, nei pasikliauti iš svetur pasiskolintais pavyzdžiais. Jai netiko nei prieškarinės Rusijos, nei Vakarų Europos studentų organizacijų pavyzdžiai, nes pirmieji buvo atgyvenę savo laikus, o antrieji buvo svetimi lietuvių tautos būdai ir sunkiai suprantami nepriklausomos Lietuvos studentui. Teko statyti savą lietuvių studentų organizacijos rūmą iš savos lietuviškos medžiagos. Reikėjo sukurti savos lietuviškos studentų tradicijos ir sava organizacinę formą, atitinkanti mūsų tautos būdą. Savaime suprantama, tas buvo pasiekta ne iš karto. Reikėjo laiko, kol Neo-Lithuania sukūrė savą organizacinę santvarką, labai greitai virtusią kitų lietuvių studentų junginių organizacijos pavyzdžiu, ir savas tradicijas, kurias veikiai perėmė kitos Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų organizacijos.

Išėjus viešai į visuomenę su šiomis lietuviškomis naujovėmis, ypač dienraščiuose paskelbus deklaraciją, vėl spaudoje kilo polemika. Tačiau ji naujajai organizacijai nė kiek nepakenkė, bet, reikia pasakyti, dar ir padėjo, nes smarkiai išgarsino jos idėjas ir tikslą. Naujajai studentų organizacijai įsistiprinti lietuvių visuomenėje nepaprastai daug padėjo dar ir tas

faktas, kad ją rėmė ir už ją viešai spaudoje pasisakė didis tautinės idėjos autoritetas Antanas Smetona ir visa eilė kitų lietuvių visuomenėje įtakingų asmenų, kaip kan. Juozas Tumas-Vaižgantas, prof. Izidorius Tamošaitis ir kiti.

Įsisteigusi naujoji lietuvių studentų tautininkų korporacija tuojau išsiskyrė iš kitų jau buvusių lietuvių studentų organizacijų, nes ji lietuvių tautos kelią pasirinko pagrindiniu savo idealu. Tačiau Neo-Lithuania santvarka pradžioje maža kuo tesiskyrė nuo kitų jau buvusių lietuvių studentų draugijų. Reikėjo laiko, kol iš draugijinės santvarkos palaipsniui ji perėjo į korporaciją.

Įsisteigdama naujoji studentų organizacija pasivadino Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacija ir tik nuo 1923 m. kovo 1 d. jos vardas buvo pakeistas į dabartinį - Lietuvių Studentų Tautininkų Korporacija Neo-Lithuania, o tų pat metų gegužės 21 dieną pakeistas statusas ir priimti jau korporaciniai santvarkos pagrindai: seniorų sueiga, juniorų institucija, narių kategorijos (juniorai, seniorai, extra-loci, inaktyviai, filisteriai), uniforma (tik valdybai). Šiuo statuto pakeitimu taryba buvo pavadinta valdyba, galutinai nustatytos spalvos (raudona-auksinė-raudona).

Korp! Neo-Lithuania metinių sukaktuvių proga, 1923 m. lapkričio 11 d., kan. Tumas-Vaižgantas pašventino korporacijos rūmų kertinį akmenį, o korporantai tą dieną pirmą kartą viešai pasirodė uniformuoti (su kepuraitėmis).

Korporacijos Neo-Lithuania vėliavą pašventino Vytauto Didžiojo bažnyčioje, Kaune, 1924 m. gegužės 14 dieną kan. J. Tumas-Vaižgantas. Jis buvo išrinktas pirmuoju korporacijos Garbės nariu, ir to pat mėnesio 20 d. iškilmingai jam įteiktos korporacijos spalvos. 1924 m. gruodžio 7 d. Garbės nariais korporacija išsirinko dr. Joną Basanavičių, inž. Petrą Vileišį ir Bronių Kazį Balutį, o 1925 m. vasario 8 d. - prof. Joną Jablonskį.

Korporacijai išaugus į gausią studentų šeimą, kad

Juozas Čiburas - L.S.T. Korp! Neo-Lithuania pirmininkas 1927-1930 m.

Modern Kaunas nuotr.

veikla būtų sėkmingesnė ir drausmė paveikesnė, 1925 m. vasario 20 d. nutariama veikti, pasiskirsčius į profesines sekcijas (technikų, medikų, humanitarų ir kt.), o 1925 m. lapkričio 18 d. įsteigiamas studenčių neo-lithuanų ratelis, kuris pradžioje veikė autonomiškai korporacijos įstatų bei statuto ribose ir vėliau sudarė atskiros Lietuvių Studenčių Tautininkų Korporacijos Filiae Lithuaniae užuomazgą.

Kai 1926 m. gegužės 1 d. įsisteigė korporacijos Neo-Lithuania Filisterių Sąjunga, tuojau iš filisterių ir korporantų buvo sudaryta Ūkio Taryba, kuri iš valdybos perėmė namų statybos, o vėliau jų išlaikymo ir tvarkymo našta.

Naujoji korporacijos įstatai priimami 1926 m. gegužės 26 d. Jie, galima sakyti, nustatė galutines ir pastovias formas. Jos atitiko išaugusios ir seniūnijomis bei sekcijomis išsišakojusios korporacijos veikimo reikalavimus (seniūnijos neprigijo).

Praėjus lygiai puspenktų metų nuo Neo-Lithuania įsisteigimo, t.y. 1927 m. gegužės 11 dieną, Antanas Smetona išrenkamas korporacijos Garbės nariu.

Korporacijos rūmų statyba baigiama 1928 metų pradžioje, o vasario 16 d., nukėlus į šią datą metinės sukakties iškilmingąją dalį, įvyksta jų iškilmingas ir nuotaikingas atidarymas. Pastatytieji namai pasidaro korporacijos veiklos židinys, kuriame telkiasi ko ne visas korporacijos gyvenimas: juose apsigyvena kelios de-

šimtys korporantų, įrengiama jauki skaitykla su gana gausia biblioteka, valdybos ir filisterių kambariai, ištaiginga salė, anuomet tenkinusi ne tik korporacijos, bet ir Kauno iškiliosios visuomenės reikalavimus.

Senjorų sueiga 1928 m. gegužės 11 d. išrenka Lietuvos atgimimo dainių prelatą Joną Maironį-Mačiulį korporacijos Garbės nariu.

Mergaičių rateliui išaugus į gausų ir pajėgų vienetą, 1928 m. spalio 28 d. seniorų sueiga atitinkamai pakeičia įstatus, studentės neolithuanės įsteigia atskirą korporaciją - Lietuvių Studenčių Tautininkų Korporaciją Filiae Lithuaniae. Filiae Lithuaniae ir Neo-Lithuania, nors ir būdamos atskiros korporacijos, visą laiką broliškai bendradarbiauja akademinėje ir visuomeninėje veikloje.

Korporacijai atsidedusio pirmininko J. Čiburo vadovaujama, korp. Valdyba 1928-29 mokslo metais paruošė, ir senjorų sueiga priėmė korporacijos vidaus statutą, tvarkantį visą korporacijos gyvenimą.

A. Diržiui pirmininkaujant, korporacijos valdyba kreipia daug dėmesio į savo laikraščio reikalingumą. Šios pastangos atneša gražius vaisius - 1931 m. gruodžio 15 d. išeina korporacijos Neo-Lithuania leidžiamo laikraščio Studentų Balso pirmasis numeris. J. Pečkaičio pirmininkaujamos valdybos (1932-1933 m.) vienas pirminių uždavinių buvo korporacijos dešimtmečio minėjimas. Dešimties metų gyvavimo sukakčiai buvo

rįmintai pasiruošta, ir minėjimo iškilnės padarė didelį įspūdį lietuvių visuomenei. Ta proga buvo išleistas specialus leidinys-Neo-Lithuania (1922-1932), redaguotas Stp. Vykinto-Povilavičiaus, Petro Uliansko-Ulėno, Vinco Vileišio.

Nepriklausomoje Lietuvoje korporacijai Neo-Lithuania pirmininkavo šie kolegos: Kazys Marčiulionis (1922-23 mokslo metais; jam su Banaičiu išvykus Amerikon aukų rinkti numatytiems rūmams statyti, pirmininko pareigas ėjo Jurgis Dargis), Jurgis Dargis (1923-24 ir 1925 mokslo metais), Valentinas Gustainis (1925-26 mokslo metais), Jurgis Kiaunė (1926-27 m.m.), Juozas Čiburas (1927-28, 28-29-30 m. m.), Edvardas Zabarauskas (1930-31 m.m.), Antanas Diržys (1931-32 m.m.), Jonas Pečkaitis (1932-33 m.m.), Klemensas Brunius (kadencijos pradžioje jį pakeitė Jonas Pečkaitis - 1933-34 m.m.), Petras Kačinskas (1934-35 m.m.), Bronius Nemickas (1935-36 m.m.), Vytautas Pliuškevičius (1936-37 m.m.), Povilas Ališauskas (1937-38 m.m.), Mečys Valiukėnas (1938-39 m.m.; pradžioje kadencijos buvo išrinktas Vytautas Abraitis, bet jis išvyko užsienin studijų tęsti) ir Juozas Enčeris (1939-40 mokslo metais).

Lietuvos okupacija buvo ir korporacijos Neo-Lithuania didžioji tragedija, sugriovusi jos organizacinę veiklą Lietuvoje ir labai prarėtusios korporacijos gretas, nes daug jos narių buvo iššudyta ir išstremta į tolimąsias Rusijos ir Azijos sritis kančiais ir mirčiais. Tačiau visa eilė Neo-Lithuania ir kitų tos pačios idėjos korporacijų (Filiae Lithuaniae, Jaunoji Lietuva) narių, protestuodami prieš Lietuvos okupaciją ir gelbėdami savo gyvybę, 1944 m. artėjant antrajai bolševikų okupacijai, pasitraukė į nežinią, į karo liepsnoje skęstančius Vakarų Europos kraštuose. Vos tik žlugus hitlerinei Vokietijai ir padvelkus laisvės vėjui, jie jungėsi į bendrąsias visų lietuvių organizacijas Lietuvos reikalų ginti. Tačiau jie neužmiršo ir savosios organizacijos. Korp! Neo-Lithuania ir kitų jos brolišku korporacijų (Filiae Lithuaniae, Jaunoji Lietuva, Herkus Montė, Geležinis Vilkas) nariai įvairiomis progomis susispiesdavo korporantiškų tradicijų prisiminti, jomis pagyventi ir organizacinių reikalų aptarti.

(Bus daugiau)

IŠ "DIRVOS" ARCHYVŲ

Lietuvos delegacija Lenkijos-Lietuvos deryboms Karaliaučiuje 1928 m.

Iš kairės: U.R.M. vald. Šumauskas, sekr., dr. D. Zaunius, gen. Daukantas, A. Voldemaras, gen. Radus-Zenkavičius, V. Sidzikauskas, Ed. Turauskas ir J. Budrys, gen. kons. Rytprūsiams

Alfred Kuhlewindt, Konisberg i. Pr. nuotr.

ATSAKYMAS Į TERORO VEIKSMUS

Aurelija M. Balašaitienė

Paskutiniu metu visa Amerikos žiniasklaida susikoncentravo į Amerikos karo veiksmus virš Afganistano. Tai vidurio Azijos valstybė tarp Irano ir Pakistano, kurie taip pat yra musulmonai, tačiau nėra Amerikos priešai, nors teroristų įtakoje skelbiama, kad Amerika norinti sugriauti Islamą. Statistiniai duomenys rodo, kad Afganistane jau sugriauti 85 procentai visų karinių įrengimų. Deja, vis dar nepavyksta patirti, kur yra teroristų vadas bin Laden, tai, abejonės nėra, kad nukenčia ir visai nekalti asmenys. Afganistaną bombarduoja ir Amerikos karo aviacija, ir Didžiosios Britanijos karo laivai, kurie Afganistano kryptimi siunčia sprogdinančias raketas. Tačiau tuo pačiu metu Amerikos lėktuvai meta didžiulius maisto krovinus pabėgėliams, kurie bėga iš miestų ir stengiasi pasislėpti kalnuose. Maistas dailiai supakuotas plasmastiniuose maišeliuose, kuriuose yra įvairių naudingų maisto produktų. Taigi, šalia karinio atsiliepimo,

dar yra ir humaniškas elementas, labai charakteringas Amerikai.

Sunku suprasti, kodėl vis dar nepavyksta patirti, kur gyvena didysis teroro įkvėpėjas bin Laden, o su juo kartu ir būrys jam pritariančių sąmokslininkų, kurie, dėl ne pilnai suprantamų priežasčių, intensyviai neapkenčia Amerikos. Jie viešai ir primygtinai tvirtina, kad Amerika paskelbė karą prieš musulmonus, prieš Islamo išpažintojus. Deja, su tuo ne visi musulmonų kraštai sutinka, jų tarpe Irakas ir Pakistanas, o Egiptas taip pat remia Ameriką.

Visi žinome, kaip teroristų barbariškas veiksmas, sugriaunant New Yorko Pasaulinio prekybos centro pastatus, pareikalavęs virš 6000 nekaltų aukų, labai pozityviai paveikė Ameriką, jos piliečiuose sukeliant labai stiprius ne vien gedulo, bet patriotizmo ir vienybės jausmus. Deja, laikui bėgant, kai kas pradeda pamažu pasikeisti. Štai jau viešai protestuojama prieš Afganistano bombardavimą tokia negausi

protesto demonstracija įvyko ir Clevelando miesto centre.

Antra vertus, teroristų veiksmai taip pat savotiškai paveikė į kai kuriuos asmenis, stengiantis imituoti teroro veiksmus, tuo gal siekiant garso. Štai vieno eilinio skrydžio metu vienas jaunas vyrukas pradėjo veržtis į lėktuvo kapitono kajutę, tačiau keleiviams pavyko jį sutvartyti. Vėliau paaiškėjo, kad tai ne visai normalus jaunuolis, padorus "pagarsėti", nes žinia-sklaida didžiausią dėmesį kreipia į nelaimės, nusikaltimus ir tragedijas, visiškai ignoruodama pozityvią gyvenimo pusę, kaip Nobelio ar Pulitzo premijų laureatus bei kitus, kurioje nors meno ar kūrybinėje srityje pasižymėjusius asmenis.

Karo veiksmai tęsiasi toliau, o dalis Amerikos atsargos karių jau mobilizuojama. Televizijoje stebime gaudžius karių atsisveikinimus su jų šeimomis. Didžioji jų dauguma treniruosis karo bazėse, nes taikos metų bėgyje atrofavosi karo metodika bei susipažinimas su ginklais ir jų naudojimu.

FBI taip pat praneša, kad Amerikoje ieškomi 22 asmenys, priklausantys teroristų organizacijai. Tuo pačiu metu yra sugriežtinta kontrolė imigracijos ir turizmo srityse. Teroro išdavoje labai nukentėjo aviacijos linijos, atleido didelį skaičių tarnautojų, sumažino skrydžius, o oro uostuose keleiviai yra verčiami ištisas valandas stovėti apsaugos kontrolės eilėse. Amerikos prezidentas Bush labai rūpinasi ekonominės krizės grėsme ir skatina piliečius pirkti prekes, o darbdavius neatleisti tarnautojų. New Yorko biržų akcija, kuri yra Amerikos ekonominio gyvenimo pagrindas ir rodiklis, pradeda pamažu atsigausti.

Stebint Amerikos pastangas "atsilyginti" teroristams, vis dar nėra aišku, kuria kryptimi pasuks tolimesni veiksmai. Ar ribotas "karas" plėsis, ar įsijungs ir kitos valstybės su tikslu parodyti Amerikai savo lojalumą. Laukime, stebėkime žinias ir stenkimės normaliai gyventi.

PARDUODAMA

GERA LIETUVIŠKŲ
SIDABRINIŲ
IKIKARINIŲ LITŲ
KOLEKCIJA

Kreiptis vakarais:

(908) 722-8172

Arba rašyti adresu:

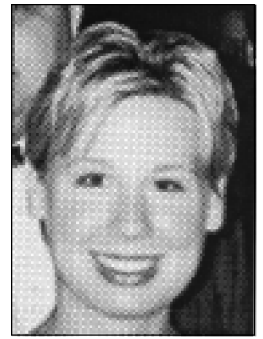
Gražina Kisielius

36 Kenbury Rd.

Somerville, NJ. 08876

JAUNIMAS

KRISTINA JONUŠAITĖ-JAV LJS SEKRETORĖ

Noriu pristatyti save - esu Kristina Jonušaitė, dabartinė JAV LJS sekretorė. Jau esate susipažinę su kitais JAV LJS nariais.

Gimiau, augau, ir gyvenau Čikagos apylinkėse. Nuo pat mažens lietuviybė ir lietuviškos veiklos išlaikymas buvo ir yra svarbi mano ir mano šeimos gyvenimo dalis. Turiu norą ir jaučiu pareigą protėvių garbei skleisti Lietuvos vardą. Pradėjus lankyti vietinę pradžios mokyklą, taip pat pradėjau Maironio lituanistinę mokyklą. Lituanistinėje mokykloje baigiau visas dešimt klasių. Baigus, mokytojavau du metus Maironio mokykloje. Nuo pat mažens priklausau Nerijos jūrų skaučių tuntui, turiu gintarės vyr. valtininkės laipsnį. Nerijos tunte esu buvus jūrų jaunių vadovė ir turėjus tunto komendantės pareigas. Stovyklaudama Rako stovykloje turėjau įvairias pareigas - esu buvus Nerijos pastovyklės vadovė ir pastovyklės komendantė. 2001 metų Rako stovykloje buvau viena iš trijų visos stovyklos komendantų.

Esu šokus tautinius šokius su Lietuvos Vyčių šokių grupe ir vėliau su Grandies tautinių šokių ansambliu. Turėjau progą dalyvauti trejose tautinių šokių šventėse, Čikagoje ir Toronte. 1994 metais buvau nuvykusi į Lietuvą ir stebėjau tautinių šokių šventę Vilniuje.

1999 m., Čikagoje baigiau Mother McAuley Liberal Arts privačią mergaičių gimnaziją. Gimnazijos metu priklausiau įvairiom mokyklos organizacijom ir taip pat buvau mokyklos atrinkta dėstyti priešmokyklinio amžiaus vaikučių klasėje. Tais pačiais metais, buvau priimta ir įstojau

į St Mary's College of Notre Dame, Indianoj, kur jau dabar studijuojau treči metai. Dirbant su jaunesnėm skautėm bei su vaikais lituanistinėje mokykloje ir gimnazijoje, pasirinkau pedagogikos studijų šaką universitete. Mano pagrindinės studijos yra anglų literatūra, kurią norėčiau dėstyti gimnazijos amžiaus mokiniams.

Norėdama išlaikyti savo lietuviškumą ir tęsti lietuvišką veiklą, dalyvavau 10-jame Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos kongrese Australijoje praeitais metais. Buvau viena iš penkių pakviesta sekretoriauti kongreso metu. Baigiantis kongresui, įvyko JAV LJS valdybos rinkimai. Buvau išrinkta į valdybą, sekretorės pareigom. Kadangi valdyba yra plačiai išsiskirsčiusi po JAV, posėdžiui kas savaitę per internetą. Posėdžius protokoluoju, kuriuos galima surasti žiūrint www.javljs.com. Kiekvieną mėnesį pristatau lietuviškai spaudai įvairių straipsnių ir skelbimų liečiant JAV LJS veiklą. Šiuo metu prisidedu prie artėjančio JAV LJS suvažiavimo planavimo. Suvažiavimas įvyks lapkričio mėn. 24 d., Pasaulio Lietuvių Centre, Lemonte.

Džiaugiuosi galėdama ir norėdama prisidėti prie lietuviybės išlaikymo ir tęstinumo išsivijoję.

KONSULATO PRANEŠIMAS

LR Generalinis konsulas Čikagoje informuoja lietuvių jaunimo organizacijas užsienyje apie rengiamą konkursą "Politikas 2001: jaunimas - ateities kūrėjas ir vartotojas".

Konkursą globoja Ministras Pirmininkas Algirdas Brazauskas ir dr. Juozas Kazickas.

Daugiau informacijos galima rasti internetiniame tinklalapyje www.lijot.lt. Užsienyje gyvenantys lietuviai darbus gali siųsti iki š.m. gruodžio 1 d.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$35,

PUSEI METŲ - \$20,

PIRMA KLASE - \$58,

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ METAMS - \$110.00

RENGINIŲ KALENDORIUS

LAPKRIČIO 11 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

LAPKRIČIO 23 d. penktadienį, 7 val. vakare Dievo Motinos salėje Clevelando BALFo skyriaus koncertas. Programą išpildo Kauno muzikos ansamblis "AINIAI".

GRUODŽIO 1 d. šeštadienį nuo 9 v.r. Metinė susikaupimo diena - rekolekcijos Dievo Motinos parapijos svetainėje. Rengėjai - Clevelando ateitininkai visus maloniai kviečia dalyvauti.

GRUODŽIO 15-16 d. Šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. Bendros Kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

PRANEŠIMAS

Ohio Lietuvių Gydytojų Draugijos 45-tos kultūrinės premijos

įteikimas ir metinis susirinkimas įvyks
sekmadienį spalio 28 d. 12:00 v.v.

Lietuvių namuose

1 valandą bus įteikta kultūrinė premija
poetei ir Tėvynės Garsų radijo valandėlės
bendradarbei

Daliai Staniškienei

Plačioji visuomenė kviečiama dalyvauti

Pietų kaina 20 dol. asmeniui

Apie dalyvavimą prašome skambinti:

Dr. Dainiui Degesiui (440) 423 0830 arba
(440) 951-4313 iki spalio 26 d.

Mylimai Motinai

A. † A.

ALBINAI DUMBRIENEI

mirus, jos sūnui, Pasaulio Lietuvių
Bendruomenės pirmininkui VYTAUTUI
KAMANTUI ir visiems artimiesiems reiškiamo
nuoširdžią užuojautą.

JAV Lietuvių Bendruomenės
Clevelando Apylinkės Valdyba

BALTOSIOS LAZDELĖS DIENA

Spalio 15-oji - Tarptautinė Baltosios lazdelės (aklųjų) diena. Mūsų šalyje ją pradėta minėti 1992 metais, kai Lietuvos aklųjų ir silpnaregių sąjunga (LASS) tapo Pasaulio aklųjų sąjungos nare.

Baltosios lazdelės dienos proga, kaip praneša ELTA, Vilniuje, naujame, moderniai įrengtame ir neįgaliams žmonėms pritaikytame "Baltpark" viešbutyje (Ukmergės g. 363) LASS valdyba rengė diskusiją

"Kas tinka neregiumi, netrukdo ir matančiam". Jos tikslas - pasikalbėti apie aplinkos pritaikymą žmonėms su regėjimo negalia.

Diskusijoje dalyvavo Aklųjų ir silpnaregių sąjungos, kitų neįgaliųjų organizacijų vadovai, mokslininkai, sveikatos priežiūros organizatoriai, Invalidų reikalų tarybos, Aplinkos ministerijos, Vilniaus savivaldybės atstovai. Kviečiami žurnalistai.

TRISDEŠIMT DEVINTASIS "Dirvos" novelės konkursas

Skiriamos DVI PREMIJOS:

Pirmoji - 500 dolerių,
Antroji - 300 dolerių

Iš A.A. SIMO KAŠELIONIO
Palikimo, kurį tvarko "Korp! Neo-Lithuania"
vyr. valdyba

Tema: Autoriams suteikiama neribota teisė patiems pasirinkti novelės temą ir meninės išraiškos formas.

Paskutinė rankraščių įteikimo data - 2001 metų lapkričio 1 d. (pagal pašto antspaudą).

Rankraščius siųsti šiuo adresu:

Dirva, Novelės konkursas,

P.O. Box 19191

Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiame dalyvauti visus lietuvių rašytojus, gyvenančius Lietuvoje, JAV ar bet kurioje kitoje valstybėje.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti perrašyti rašomąja mašinėle arba kompiuteriu ir pasirašyti slapyvardžiu. Tą patį slapyvardį užrašykite ant pridodamo užklijuoto vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Tik laimėjusių vokeliai bus atidaryti. Nepremijuoti rankraščiai grąžinami, tik autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Vertinimo komisija paprasta balsų dauguma sprendžia, ką premijuoti.

JAV LB KULTŪROS TARYBA SKELBIA RUGSĖJIS - SPAUDOS MĖNUO

Papiginta metinė prenumerata naujiems skaitytojams

DIRVA \$25.00 (vietoje \$35.)

P.O. Box 19191

Cleveland, OH 44119-0191

DRAUGAS \$65 (vietoje \$100.)

4545 W. 63rd St.

Chicago, IL 60629

DARBININKAS \$25.00 (vietoje \$35.)

341 Highland Blvd

Brooklyn, NY 11207

EGLUTĖ \$10.00 (vietoje \$15.)

13648 Kickapoo Trail

Lockport, IL 60441

LIETUVIŲ BALSAS \$25.00 (vietoje \$35.)

2624 W. 71 st. St.

Chicago, IL 60629

PASAULIO LIETUVIS \$15.00 (vietoje \$25.)

14911 127th St.

Lemont, IL 60439

PENSININKAS \$10.00 (vietoje \$15.)

2711 W. 71 st. St.

Chicago, IL 60629

BRIDGES \$15.00 (vietoje \$18.)

1927 W. Boulevard

Racine, WI 53403

LITUANUS \$8.00 (vietoje \$10.)

1501 - So. Indiana Ave

Chicago, IL 60605

LITHUANIAN HERITAGE .. \$20.00 (vietoje \$29.95.)

P.O.Box 225

Lemont, IL 60439

AMERIKOS LIETUVIS \$30.00 (vietoje \$39.)

7349 W. 55th Palce

Summit, IL 60501

DIRVAI AUKOJO

G.Mačys, Cleveland OH 50
S. Petrusis, Omaha, NE 50
A.Dačys, Norwood, MA 35
B.Miklius, St. Petersburg, FL 25
K.Stankus, New York, NY 25
B.Sakalas, Charlottesville VA 25
E.Saikus, Cleveland, OH 15
R.Tamulionis, Beverly H., MI 15
L.Skačkauskienė Riverhd. NY 15
M.Baras, Chicago, IL 5
I.Jasys, Columbus, OH 5
M.Yurkšaitis, Willoughby, OH 5

*Nuoširdžiai dėkojame
visiems aukotojams*

ĮVAIRIOS ŽINIOS

ANTHRAX - JUODLIGĖ

Lietuvių Enciklopedijos X tome (1957 m. Boston) apie juodligę (anthrax) rašoma, kad tai yra apkrečiama visų naminių bei laukinių gyvulių liga, žmonės irgi gali ja sirgti. Liga yra paplitusi visame pasaulyje, bet dažniau pasireiškia tropiniuose kraštuose. Ją sukelia bacila - bacillus anthracis. Gyvuliai apskrečia per virškinimo kanalą - vandeniu arba pašaru, per žaizdas odoje; gali apkrėsti ir vabzdžiai. Naminiai gyvuliai suserga trimis jos formomis: staigia, aštria ir vočių forma. Vietovėse, kur juodligė yra labai išplitusi, gyvuliai apsaugai yra skiepijami. Kovojuama su šia liga veterinarinės tarnybos priemonėmis.

Žmonės gali apskreči šia liga, kada jie paliečia apkrėsto gyvulio gaminius (vilną arba kailį), valgo apkrėsto gyvulio mėsą arba įkvėpia orą su šios ligos spora. Ligai nustatyti reikėtų izoliuoti bakterijas (bacillus anthracis) kraujyje, odos žaizdoje arba kvėpavimo takų skrepliuose. Kitas būdas - padaryti įtariamo ligonio kraujo analizę.

Kur pasaulyje plinta juodligė? Dažniausiai žemės ūkio kraštuose, ypač kur nėra geros veterinarinės priežiūros. Juodlige apkrėsti gyvuliai retai pasitaiko JAV-bėse. Tačiau keli gyvulių ir žmonių susirgimai buvo pranešti praėjusių mėnesių iš Minnesotos, netoli Kanados sienos. Juodligės sporos gali gyventi metų metais dirvoje arba vandenyje, kol jie apkrečia gyvulius.

Juodligė nėra išplitusi šiame krašte. Per pastaruosius
Nukelta į 12 p.

Atkelta iš 11 p.

100 metų tik 19 įkvėptos juodligės atsitikimų buvo užregistruoti JAV-bėse. Apie 95 procentų juodligės užkrėtimų sukelia apkrėsto gyvulio arba audinio palietimas. Tokiu būdu šiemet Texase apsikrėtė du gyvulininkystės ūkio samdiniai.

Įkvėptos juodligės atveju gydymas antibiotikais turi būti tuoj pradamas - prieš simptomų pasirodymą, kas dažniausiai pasireiškia laike vienos savaitės. Kitu atveju ligonis mirs. Gydytojai turi daugiau laiko pagydyti ligonį, jei jis užsikrėtė valgydamas arba paliesdamas bakterijas.

Skiepai prieš juodligę yra atrasti, bet juos gauna tik kariai ir laboratorijų tarnautojai. CDC - užkrečiamųjų ligų tarnyba nepataria gydytojams rašyti receptus antibiotikams - iš anksto apsaugoti nuo juodligės, nes ji neplinta nuo vieno iki kito asmens. CDC tvirtina, kad turi sukaupti reikalingų vaistų dviem milijonams asmenų. Dalis tų vaistų aną savaitę nusiųsta Floridon, kur vienas asmuo mirė nuo juodligės.

**JUODLIGĖ - ANTHRAX
FLORIDOJE**

Boca Raton, FL. American Media Inc. - bulvarinių laikraščių leidykloje rastas jau

trečias asmuo apkrėstas juodligės sporais. Bob Stevens, 63 m. foto redaktorius buvo pirmas užsikrėtęs juodlige ir mirė. Antras - Ernesto Blanco, 73 m., ekspedicijos tarnautojas, buvo įkvėpęs vieną juodligės sporą, kuri buvo užtikta jo nosyje po to, kai jis buvo paguldytas ligoninė su plaučių uždegimo simptomais. Jis gydomas antibiotikais ir jau sveiksta Miami ligoninėje. Trečia juodlige apkrėsta yra toje leidykloje dirbanti 35 m. amžiaus moteris. Aną savaitę 1,000 leidyklos tarnautojų ir lankytojų buvo tikrinti nuo

juodligės sporų nosyje, o už savaitės seks kraujo analizė.

FBI specialus agentas Hector Pesquera tvirtina, kad nėra įrodymų apie juodligės ryšį su rugsėjo 11 d. teroristų įvykiais.

Tuo tarpu JAV valstybės departamentas paragino visas JAV ambasadas apsirūpinti antibiotiko ciprofloxacino atsargomis, jei būtų atėityje juodligės teroristiniai užpuolimai. Jungtinių Tautų tarnautojai New Yorke yra įspėti saugotis įtartinų laiškų arba siuntinių, kuriuos gali atsiųsti teroristai.

Ger.J.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE**

passports - visas - prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS**

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

PIGIAUSI TARPTAUTINIAI SKAMBUČIAI

25 centai

Naudotis galima pasikeitus kompaniją arba per kodą. Turime planą mobiliems telefonams. Galite užsisakyti PASSPORT skambinimo kortelę, Call-Back iš Lietuvos bei asmeninius 800 nemokamus numerius.

Tel. informacijai ir užsakymams:
1-888-606-3427

MAXITEL
COMMUNICATIONS

www.maxitelusa.com

skambinti į Lietuvą, 6c. JAV visą parą.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

METAMS - \$35,
PUSEI METŲ - \$20,
PIRMA KLASE - \$58,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ METAMS - \$110.00

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN
Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

**SAVI PAS SAVUS
KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ**

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS:
Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

MATAS REALTY

Rita P. Matienė - Broker - Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser - Įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas

V. R. MATAS Vytas R. Matas - Attorney-at-Law - Advokatas

Visi teisiojai pataravimais

17938 Hefl Rd. Cleveland, OH 44119 (216) 486-2530
2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124 (440) 473-2530